

ARCHIVES HISTORIQUES DE LA COMMISSION

COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"

COM (81)691

Vol. 1981/0203

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(81) 691 def.

Brussel, 19 november 1981

VIERDE VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

over de uitvoering van het programma voor technische en financiële bijstand aan
niet-geassocieerde ontwikkelingslanden

(per 31 juli 1981)

COM(81) 691 def.

I N H O U D

I. INLEIDING

II. KENMERKEN VAN HET PROGRAMMA

- a) Algemeen
- b) Programma's 1976-1980
- c) Programma 1981

III. UITVOERING VAN HET PROGRAMMA

- a) Algemeen
- b) Uitvoeringstempo
- c) Voortgang van individuele programma's en projecten

IV. BIJZONDERE VORMEN VAN HULPVERLENING

- a) Medefinanciering
- b) Studies en technische bijstand

V. CONCLUSIES

I. INLEIDING

In de verordening inzake het communautaire programma van financiële en technische hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden (1) wordt bepaald dat de Commissie het Parlement en de Raad elk jaar informatie moet verstrekken over het beheer van dit programma. Onderhavig uitvoeringsverslag, het vierde in de reeks, (2), heeft betrekking op de uitvoering van alle programma's voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden vanaf 1976 tot 31 juli 1981.

Dit zal echter het laatste verslag zijn waarin dit patroon wordt gevolgd. Als gevolg van de procedurewijzigingen die voortvloeien uit de goedkeuring van bovenvermelde verordening in februari van dit jaar, zullen de volgende verslagen noodzakelijkerwijs enigszins verschillen qua timing en inhoud. In de eerste plaats zullen zij veel vroeger in het jaar worden ingediend dan tot dusver het geval was en zal de verslagperiode aflopen in december van het voorgaande jaar (en niet in juli van het lopende jaar zoals thans het geval is). In de tweede plaats zullen zij naast het normale overzicht van de uitvoering van projecten ook een algemeen overzicht geven van het programma van het voorgaande jaar. Dit overzicht komt in plaats van het jaarlijks programma-overzicht dat overeenkomstig de voor 1981 toegepaste procedure ad hoc aan de Raad werd voorgelegd.

Het ligt in de bedoeling om het eerste van deze gewijzigde verslagen, waarin het jaar eindigend op 31 december 1981 wordt behandeld en uitvoerige gegevens over het programma 1981 zijn opgenomen, in het tweede kwartaal van 1982 in te dienen. Er zal bijgevolg een zekere overlapping zijn met dit verslag.

II. KENMERKEN VAN HET PROGRAMMA

II. a. Algemeen

Het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden startte in 1976 na een vroegere beslissing van de Gemeenschap om het geografisch gebied van haar activiteiten inzake ontwikkelingssamenwerking uit te breiden en haar inspanningen ten gunste van de armste ontwikkelingslanden op te voeren.

(1) Verordening van de Raad 442/81

(2) De vorige verslagen werden ingediend in 1978, 1979 en 1980 en hadden telkens betrekking op de periode eindigend op 31 juli van het desbetreffende jaar

De belangrijkste beleidslijnen van het programma zijn vastgelegd in Verordening 442/81 en worden toegelicht in de algemene richtlijnen die de Commissie voor elk jaarprogramma vaststelt (1). Deze beleidslijnen kunnen als volgt worden samengevat :

- de hulp moet zijn bestemd voor de armste ontwikkelingslanden en de armste bevolkingsgroepen;
- de bijstand moet in hoofdzaak worden gericht op de ontwikkeling van de plattelandssector en in het bijzonder op de verbetering van de voedselvoorziening;
- een beperkt deel van deze bijstand moet worden besteed aan regionale projecten, waarbij ook projecten buiten de plattelandssector in aanmerking moeten worden genomen;
- een klein deel van deze hulp zou in reserve moeten worden gehouden voor buitengewone maatregelen, met name voor wederopbouwprojecten na rampen;
- de bijstand moet in de vorm van giften worden verstrekt en mag worden gebruikt voor het dekken van externe en plaatselijke kosten;
- de projecten kunnen rechtstreeks (autonoom) of met lid-staten of internationale organisaties (cofinanciering) worden gefinancierd;
- de toekenning van deze bijstand moet ertoe bijdragen de aanwezigheid van de Gemeenschap in de belangrijkste ontwikkelingsgebieden van de wereld voelbaar te maken.

Elk jaarprogramma is uitgewerkt op basis van ideeën voor projecten die de Commissie bij de in aanmerking komende begunstigde landen, bij hulpverlenende organisaties van de lid-staten en bij internationale hulporganisaties heeft opgedaan. De keuze en voorbereiding van de projecten geschiedt overeenkomstig bovenvermelde beleidslijnen, rekening houdend met niet alleen de technische en economische levensvatbaarheid van de afzonderlijke projecten doch ook met de noodzaak een evenwichtig algemeen programma uit te werken dat is afgestemd op de relatieve behoeften van de diverse begunstigten.

Er is terdege aandacht besteed aan de door de regeringen van de ontvangende landen te kennen gegeven en aan het afstemmen van de afzonderlijke projecten op de algemene ontwikkelingsbehoeften en prioriteiten van de betrokken landen. Er is namelijk een grotere inspanning geleverd om meer samenhang te waarborgen tussen de acties die de Gemeenschap verschillende jaren na elkaar in afzonderlijke ontvangende landen heeft gefinancierd. Voor een aantal begunstigten zijn bijvoorbeeld nu en dan bepaalde regio's of sectoren uitgekozen als prioritaire gebieden voor financiering door de Gemeenschap.

Zodra een project volledig is geëvalueerd, neemt de Commissie na overleg met de lid-staten het definitieve financieringsbesluit. Tot 1980 vond dit overleg eens per jaar plaats in de vorm van de indiening bij de Raad van het jaarprogramma in zijn geheel. Van het programma voor 1981 af heeft de Commissie evenwel advies kunnen inwinnen over afzonderlijke projecten bij het in het kader van de nieuwe verordening opgerichte financieringscomité. Dit comité, samengesteld uit vertegenwoordigers van de lid-staten en voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Commissie, vergadert verschillende keren per jaar, waardoor de projecten kunnen worden besproken wanneer zij klaar zijn en niet hoeft te worden gewacht tot het volledige programma is uitgewerkt.

(1) Hoewel de verordening pas in februari 1981 formeel werd goedgekeurd, zijn de belangrijkste beleidslijnen daarvan in feite reeds vanaf het programma voor 1978 van toepassing

II.b. Programma's 1976-1980

II.b.1. Beschikbare middelen

De totale beschikbare middelen voor het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden zijn sedert de start in 1976 vrij snel in omvang toegenomen (hoewel niet zo snel als de Commissie, rekening houdend met de dringende behoefte waarin dit programma moet voorzien, zelf had gewild).

Van 20,0 miljoen Ecu in 1976 is het jaarlijkse budget van het programma tot 138,5 miljoen Ecu in 1980 gestegen. Het groeipatroon ziet er als volgt uit (in miljoen Ecu)

1976	1977	1978	1979	1980	Totaal 1976-1980	1981
20.0	45.0	70.0	110.0	138.5	383.5	150.0

Deze middelen komen uit de algemene begroting van de EEG met afzonderlijke jaarlijkse dotaties voor vastleggings- en betalingskredieten. De vastleggingskredieten zijn "gesplitst", waardoor men overeenkomstig het financiële reglement van de Gemeenschap over een periode van twee jaar beschikt om voor de beschikbare kredieten betalingsverplichtingen aan te gaan (d.w.z. het desbetreffende begrotingsjaar + het volgende jaar). Zijn de beschikbare kredieten binnen deze periode niet vastgelegd door middel van financieringsbesluiten voor specifieke projecten, dan worden zij geannuleerd.

Het is de gewoonte van de Commissie om bij het begin van een project betalingsverplichtingen aan te gaan voor de totale middelen die voor dat bepaald project nodig zijn. De uit die verplichting voortvloeiende betalingen zullen uiteraard over de gehele uitvoeringstermijn van het project worden gespreid. Voor de in het kader van dit programma gefinancierde projecten voor plattelandsontwikkeling bedraagt deze uitvoeringstermijn doorgaans vijf jaar, doch soms kan dit ook 1 of zelfs 7 jaar zijn.

II.b.2. Jaarprogramma's 1976-1980

Zodra de jaarbegroting (vastleggingskredieten) is vastgesteld, wordt een klein gedeelte van de beschikbare middelen gereserveerd voor wederopbouwprojecten na rampen (ingevoerd in 1977), voor financiering van beheerskosten en voor kleinschalige studies en technische bijstand (ingevoerd in respectievelijk 1977 en 1979). De resterende middelen worden verdeeld onder de drie

-
- (1) Eenvoudigheidshalve wordt in dit verslag de term Ecu (European Currency Unit) gebruikt. In de loop van het bestaan van het programma zijn zowel de benaming als de aard van de werkelijk gebruikte eenheid licht gewijzigd, van de RE (rekeneenheid) in 1976 en 1977 via de ERE (Europese rekeneenheid) van 1978 tot 1980 tot de Ecu van 1981 af.

belangrijke geografische regio's (Azië, Latijns-Amerika en Afrika) volgens de indicatieve verhoudingen die elk jaar worden vastgesteld in de algemene beleidslijnen welke door de Commissie voor goedkeuring aan de Raad worden voorgelegd. Binnen deze algemene geografische toewijzingen worden op grond van bovenstaande criteria en procedures afzonderlijke projecten uitgekozen en goedgekeurd.

In grote lijnen ziet de verdeling van de bijstand uit hoofde van de programma's 1976-1980 er als volgt uit (miljoen Ecu) :

	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal
Vastleggingskredieten						
- jaarlijks budget	20.0	45.0	70.0	110.0	138.5	383.5
- overdracht	-	-	-	6.9	11.0	-
Totaal I	20.0	45.0	70.0	116.9	149.5	383.5
Speciale dotaties						
- rampenreserve	-	-	2.0	11.1	13.9	27.0
- administratieve kosten	-	0.2	0.6	1.0	1.7	3.5
- kleinschalige studies/technische bijstand	-	-	-	1.5	1.0	2.5
Totaal II	-	0.2	2.6	13.6	16.6	33.0
Geografische verdeling						
- Azië	18.0	34.8	43.0	71.9	89.85	257.55
- Latijns-Amerika	2.0	10.0	14.0	19.5	24.35	69.85
- Afrika	-	-	3.5	0.9	14.50	18.90
Totaal III	20.0	44.8	60.5	92.3	128.7	346.3
Totale programmamiddelen (II + III)	20.0	45.0	63.1	105.9	145.3	379.3
Overgedragen kredieten	-	-	6.9	11.0	4.2	4.2

Een punt in bovenstaande tabel dat misschien nadere toelichting verdient is de occasionele overdracht van middelen van het ene programma naar het andere en het kleine verschil dat daardoor ontstaat tussen de jaarlijkse programmamiddelen en de omvang van de voor dat jaar beschikbare begrotingskredieten. Voor 1978 bijvoorbeeld waren op de begroting in totaal 70.0 miljoen Ecu aan vastleggingskredieten ingeschreven waarvoor in 1978 of 1979 betalingsverplichtingen moesten worden aangegaan. Gedurende deze twee jaar werden voor 63,1 miljoen Ecu betalingsverplichtingen aangegaan voor projecten van het programma 1978 terwijl voor de 6,9 miljoen Ecu die naar het programma 1979 werden overgedragen in 1979 betalingsverplichtingen werden aangegaan.

Een dergelijke overdracht van middelen van het ene programma naar het andere is noodzakelijk wanneer om een of andere reden een project op het allerlaatste ogenblik moet worden geannuleerd (d.w.z. kort voor het verstrijken van de periode van twee jaar binnen welke betalingsverplichtingen moeten worden aangegaan). In deze omstandigheden is het normaal onmogelijk onmiddellijk een nieuw project voor dat programma voor te stellen en de middelen worden dan ook overgedragen naar een bestaand project op het programma van het volgende jaar dat reeds volledig is geëvalueerd en waarvoor onmiddellijk betalingsverplichtingen kunnen worden aangegaan. Op de begroting die van toepassing is op dat tweede programma komt daardoor uiteraard een zelfde bedrag vrij doch er blijft dan nog een volledig jaar om voor deze middelen betalingsverplichtingen aan te gaan zodat er voldoende tijd rest voor de aanwijzing van een vervangingsproject.

Deze procedure is slechts in zeer weinig gevallen toegepast, namelijk wanneer een project werd geannuleerd als gevolg van een beleidswijziging bij de begunstigde of wanneer duidelijk werd dat een project niet aan de beoordelingscriteria van de Commissie kon voldoen. Er moet in dergelijke gevallen evenwel een zekere mate van soepelheid aan de dag worden gelegd en de hier beschreven procedure heeft als belangrijk doel de annulering van kredieten te voorkomen zonder het financieel Reglement van de Gemeenschap geweld aan te doen. Er moet worden beklemtoond dat deze procedure slechts een overdracht van middelen tussen programma's en niet tussen begrotingen impliceert. Voor alle begrotingsmiddelen moeten nog steeds betalingsverplichtingen worden aangegaan voor het verstrijken van de desbetreffende periode van twee jaar.

II.b.3. Hoofdkenmerken van de programma's 1976-1980

II.b.3.i. Algemeen

De diverse aspecten van deze programma's worden uitvoerig behandeld in de volgende afdelingen. Om het programma duidelijker te doen uitkomen kunnen enkele statistische basisgegevens van nut zijn.

In het kader van de vijf programma's die tussen 1976 en 1980 zijn uitgevoerd, zijn in totaal voor 379,3 miljoen Ecu betalingsverplichtingen aangegaan voor specifieke projecten of programma's (wat overeenkomt met 99% van de beschikbare begrotingskredieten) (1). Deze middelen werden toegewezen aan in totaal 150 verschillende acties (2) in 24 verschillende ontvangende landen (plus 15 ontvangende organisaties).

Het gemiddelde inkomen per hoofd in deze landen die steun ontvangen uit het programma bedraagt 240 dollar, met als uitersten 90 dollar in Bangladesh en 910 dollar in de Dominikaanse Republiek (uitsluitend rampenreserve). Deze ontvangende landen tellen in totaal 1.250 miljoen inwoners of circa 60% van de totale bevolking van de ontwikkelingslanden (3). De middelen die in het kader van het programma voor niet-geassocieerde landen zijn verstrekt, vertegenwoordigen over de periode 1976-1980 ruwweg 0,3 Ecu per hoofd van de bevolking. Dit ligt natuurlijk nog ver beneden de 8,3 Ecu per hoofd die aan de ACS-staten over dezelfde periode in de vorm van financiële en technische bijstand uit het 4e EOF ter beschikking zijn gesteld.

-
- (1) De resterende 1% komt overeen met het kleine bedrag dat naar het programma 1981 is overgedragen.
 - (2) De uit de dotatie voor technische bijstand gefinancierde kleinere acties zijn hier niet afzonderlijk geteld; in plaats daarvan is elke jaarlijkse dotatie voor technische bijstand of administratieve kosten als een actie beschouwd.
 - (3) De hier gebruikte gegevens inzake bevolking en inkomen zijn ontleend aan het jaarverslag van de Wereldbank voor 1980 en geven voor 1978 meestal ramingen.

Van de 150 afzonderlijke acties die in het kader van deze programma's zijn gefinancierd, zijn er in totaal 70 (44% van de totale programmamiddelen) gefinancierd met andere donors. 45 projecten (11% van de kredieten) waren van regionale aard terwijl 11 projecten (7%) uit de rampenreserves zijn gefinancierd. 36 acties (7% van de kredieten) hadden de vorm van studies ter voorbereiding van projecten of technische bijstand. (Deze verschillende categorieën zijn uiteraard niet exclusief).

De gemiddelde projectomvang bedraagt voor de vijf programma's tezamen 3,1 miljoen Ecu voor investeringsprojecten en 0,7 miljoen Ecu voor studies en technische bijstand (exclusief de kleinere studies die uit de dotatie voor technische bijstand zijn gefinancierd). Dergelijke ruwe gemiddelden zijn natuurlijk eerder misleidend aangezien zij een zeer groot gamma van variaties verdoezelen. Voor studies varieerden de bedragen van 100.000 tot 800.000 Ecu (1) terwijl met de investeringsprojecten bedragen van 0,5 miljoen Ecu (voor een watervoorzieningsproject op de Maldiven) tot 18,0 miljoen Ecu (voor een project voor landbouwkrediet in India) gemoeid waren.

(ii) Geografische verdeling en belangrijkste begunstigden

Zoals uit voorgaande tabel blijkt, is tijdens de periode 1976-1980 74% van de beschikbare programmamiddelen naar Azië gegaan, 20% naar Latijns-Amerika en 6% naar de niet-geassocieerde Afrikaanse landen. Deze algemene verdeling is in overeenstemming met de indicatieve verdeling die elk jaar in de jaarlijkse beleidslijnen wordt voorgesteld.

Een volledige lijst van de verschillende ontvangende landen en organisaties, met vermelding van de totale bijstand die tussen 1976 en 1980 aan elk daarvan is verleend, gaat in bijlage 1. Er zou kunnen worden opgemerkt dat het grootste gedeelte van de uit hoofde van het programma verleende bijstand naar een betrekkelijk kleine groep belangrijke begunstigden is gegaan. De vijf grootste ontvangende landen (India, Bangladesh, Indonesië, Sri Lanka en Pakistan) hebben tezamen 54% van de totale bijstand ontvangen terwijl de 10 grootste ontvangende landen (bovenvermelde landen + Thailand, Zimbabwe, Honduras, Haiti en Bolivia) 73% daarvan hebben ontvangen.

De grootste individuele begunstigde is India dat in totaal de gewone projecten en de wederopbouwprojecten na rampen tezamen 97,3 miljoen Ecu aan bijstand heeft ontvangen of 25% van de totale programma-middelen. Andere belangrijke begunstigden zijn Bangladesh (9%), Indonesië (7%), Sri Lanka (6%), Pakistan (6%) en Thailand (5%).

De concentratie van de bijstand op deze grotere begunstigden is uiteraard gewoon een van hun grootte en relatieve behoeften en betekent niet dat de kleinere in aanmerking komende begunstigden te kort zijn gedaan. In totaal 11 landen hebben elk tussen 1 en 5% van de totale middelen van het programma ontvangen, nog eens zeven landen elk 0,1 à 1%.

(1) Met de uit de dotatie voor technische bijstand gefinancierde studies waren nog kleinere bedragen gemoeid, vaak gaande van 30.000 tot 50.000 Ecu.

Wat nu de hoofddoelstelling van het programma betreft, namelijk het verlenen van bijstand aan de armste ontwikkelingslanden, zou kunnen worden opgemerkt dat over de periode 1976-1980 in totaal 78% van de middelen van het programma naar landen is gegaan met een BNP per hoofd van minder dan 500 dollar. Landen die behoren tot de "lage-inkomensgroep" van de Wereldbank (BNP per hoofd van minder dan 360 dollar) hebben 63% van de totale bijstand ontvangen, terwijl landen die voorkomen op de VN-lijst van de minst ontwikkelde landen 16% daarvan hebben ontvangen (1).

Bij de interpretatie van deze bedragen dient in de eerste plaats te worden opgemerkt dat de regionale projecten (die nog eens 11% uitmaken van de totale programmakredieten) buiten beschouwing zijn gelaten. Een groot gedeelte daarvan, inclusief acties zoals het door de Asian Development Bank gefinancierde programma voor technische bijstand en de via de CGIAR-instellingen voor landbouwonderzoek verleende bijstand, was ook speciaal afgestemd op de problemen van de armste ontwikkelingslanden.

Er dient ook op te worden gewezen dat het schijnbaar kleine aandeel van de groep van minst ontwikkelde landen in de totale bijstand gewoon een weerspiegeling is van de geringe omvang van deze groep in haar geheel. Bij alle in aanmerking komende landen die op de lijst van minst ontwikkelde landen voorkomen gaat het, met uitzondering van Bangladesh, om kleine landen met een betrekkelijk kleine opnamecapaciteit. Voor deze groep heeft Bangladesh alleen reeds 55% van de totale bijstand voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden ontvangen. De overige belangrijke begunstigden waren Haiti, Nepal en Laos.

Tot besluit moet er ook op worden gewezen dat hoewel het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden voornamelijk voor de armste ontwikkelingslanden is bedoeld, dit niet het enige oogmerk is van dit programma. In de verordening betreffende het programma wordt ook gesteld dat er voor dient te worden gezorgd dat de Gemeenschap in de grote ontwikkelingsregio's van de wereld van haar bestaan doet blijken waarbij naar een redelijk geografisch evenwicht tussen deze regio's wordt gestreefd. Bovendien moet volgens de verordening en de opeenvolgende jaarlijkse beleidslijnen ook aandacht worden besteed aan de bevordering van de regionale samenwerking.

Deze subsidiaire doelstellingen komen in de feitelijke structuur van het programma het duidelijkst tot uitdrukking in het feit dat 20% van de totale middelen van het programma is bestemd voor Latijns-Amerika en in de belangrijke toewijzingen aan de ASEAN-landen en de landen van het Andes-pact (de nationale en regionale projecten tezamen hebben deze twee groepen resp. 14,8 en 6,5% van de middelen van het programma ontvangen).

(1) Landen op de lijst van minst ontwikkelde landen die voor hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden in aanmerking komen zijn Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Haïti, Laos, de Maldiven, Nepal, Noord-Jemen en Zuid-Jemen. Tot de lage-inkomensgroep van de Wereldbank behoren bovenvermelde landen (met uitzondering van beide Jemens) plus Angola, Birma, India, Indonesië, Cambodja, Mozambique, Pakistan, Sri Lanka en Vietnam. Tot de groep van landen met een BNP per hoofd van minder dan 500 dollar behoren alle landen van de lage-inkomensgroep plus Honduras, Thailand, Zuid-Jemen en Zimbabwe

De landen van deze regio's behoren doorgaans niet tot de armste ter wereld. In Latijns-Amerika valt alleen Haiti onder de minst ontwikkelde landen en zelfs de lage-inkomensgroep, terwijl Honduras het enige andere voor bijstand in aanmerking komende land is met een BNP per hoofd van minder dan 500 dollar. Van de ASEAN-groep maakt alleen Indonesië deel uit van de lage-inkomensgroep terwijl Thailand en de Filipijnen respectievelijk juist beneden en juist boven de drempel van 500 dollar liggen.

Aangezien zij niet tot de armste behoren, zijn deze regio's van groot economisch en politiek belang voor de Gemeenschap en wil men een evenwichtig programma voor niet-geassocieerde landen dan moet het aandeel van de bijstand aan deze gebieden noodgedwongen worden verkleind. Er dient ook op te worden gewezen dat er zeer goed voor wordt gezorgd dat de in deze relatief meer geavanceerde landen gefinancierde projecten op de behoeften van de armste bevolkingsgroepen zijn afgestemd.

(iii) Verdeling naar de aard van de projecten

De in het programma voor niet-geassocieerde landen opgenomen projecten kunnen van velerlei aard zijn : nationaal of regionaal, autonoom of gecofinancierd, wederopbouwprojecten na rampen, studies en technische bijstand. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene verdeling van de bijstand over deze hoofdcategorieën voor de periode 1976-1980.

Voor de periode 1976-1980 maakten de regionale acties circa 11% van de totale in het kader van het programma verleende bijstand uit. Deze categorie omvat niet alleen specifieke regionale samenwerkingsprojecten ten behoeve van o.a. de ASEAN of het Andespact doch ook diverse acties met een ruimer regionaal belang zoals de onderzoekactiviteiten van het CGIAR.

Het aan regionale projecten bestede gedeelte van de middelen is sedert 1978 sterk afgenomen doch zal de komende jaren waarschijnlijk opnieuw toenemen naarmate de werkzaamheden ter voorbereiding van projecten op dit gebied (met name ten behoeve van de ASEAN) vruchten beginnen te dragen. Het is echter meestal moeilijker waardevol regionale projecten aan te wijzen dan nationale projecten, vooral omdat veel ontwikkelingslanden zich begrijpelijkerwijs meer interesseren voor de dringende behoeften van hun nationale economie dan voor de potentiële baten die de regionale samenwerking zou kunnen opleveren.

Wederopbouwprojecten na rampen, waaronder reconstructiewerkzaamheden op lange termijn of maatregelen ter voorkoming van rampen die doorgaans niet door de gewone spoedhulp worden gedekt, vertegenwoordigen sedert 1978 (jaar waarin deze projecten voor het eerste werden ingevoerd) 9% van de in het kader van het programma verleende bijstand. Dit percentage is in overeenstemming met wat in de jaarlijkse beleidslijnen van de Commissie is voorgesteld. Het aan dergelijke projecten bestede gedeelte van de bijstand kan uiteraard sterk van jaar tot jaar verschillen en is afhankelijk van de behoeften in dat jaar en van de mogelijkheid bruikbare projecten aan te wijzen die in deze behoeften voorzien.

	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal
Aantal projecten	8	23	35	39	45	150
Totale programmamiddelen (miljoen Ecu)	20.0	45.0	63.1	105.9	145.3	379.3
Regionale projecten						
Aantal	2	7	16	11	9	45
Aandeel in de middelen (%)	17.5	21.3	17.0	7.7	6.3	10.9
Wederopbouwprojecten na rampen						
Aantal	-	-	1	5	5	11
Aandeel in de middelen (%)	-	-	3.2	10.5	9.6	7.1
Cofinancieringsprojecten						
Aantal	4	14	15	16	21	70
Aandeel in de middelen (%)	45.0	53.8	52.1	38.3	40.3	43.6
Studies en algemene technische bijstand						
Aantal	1	4	14	9	8	36
Aandeel in de middelen (%)	7.5	5.1	8.7	6.3	7.0	6.9

Noot : In deze tabel is slechts een onderscheid gemaakt tussen een aantal specifieke categorieën projecten. De categorie studies en algemene technische bijstand omvat de speciale dotaties voor technische bijstand en administratieve kosten doch niet de technische bijstand voor de uitvoering van specifieke projecten.

De twee resterende soorten van projecten waartussen in bovenstaande tabel een onderscheid wordt gemaakt, namelijk de cofinancieringsprojecten en studies, worden verder in dit verslag uitvoerig behandeld. Samenvattend kan echter worden gezegd dat voor de gehele periode 44% van de totale programmamiddelen naar cofinancieringsprojecten is gegaan. Dit percentage varieerde van jaar tot jaar naargelang van de voor uitvoering gereed komende projecten doch algemeen genomen is het duidelijk dat een aanzienlijk deel van het totale programma aan met andere donors gecofinancierd projecten is besteed.

Studies en algemene technische bijstand tenslotte vertegenwoordigden 7% van de totale middelen van het programma. Dit percentage is op zichzelf genomen relatief klein doch deze acties zijn in feite van cruciaal belang voor het programma in zijn geheel, gelet op de rol die zij vervullen bij het helpen voorkomen van moeilijkheden waarmee een groot aantal ontwikkelingslanden bij de voorbereiding en uitvoering van projecten te kampen hebben.

(iv) Sectoriële verdeling

Onderstaande tabel geeft de algemene verdeling over de belangrijkste economische sectoren van de aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden verleende bijstand. (Vergeleken met de vorige verslagen is de hier gehanteerde classificatie licht gewijzigd om meer in overeenstemming te zijn met de door de OECD gebruikte algemene verdeling). Bijlage 2 bevat een meer gedetailleerde verdeling met vermelding van de belangrijkste subsectoren.

	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal 1976-1980
Totale middelen van het programma (miljoen Ecu)	20.0	45.0	63.1	105.9	145.3	379.3
waarvan	%	%	%	%	%	%
landbouwproductie	90.0	82.4	79.0	65.3	72.9	73.0
agrarische dienstensector	10.0	17.1	12.4	24.0	9.6	15.0
nutsvoorzieningen	-	-	3.5	3.0	4.7	3.2
sociale ontwikkeling	-	-	3.8	5.3	10.9	6.3
industrie	-	-	0.3	-	-	0.1
dotatie beheerskosten en technische bijstand	-	0.4	1.0	2.4	1.9	1.6
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Noot : Grotere studies zijn in de desbetreffende sector ondergebracht

Overeenkomstig de in de verordening vastgestelde beleidsdoelstellingen is in het programma de allergrootste prioriteit verleend aan de plattelandssector, met name aan de voedselproductie. In de hier behandelde 5 programma's is 88,8% van de totale programmamiddelen naar de landbouwproductie en de agrarische dienstensector gegaan. De sectoren nutsvoorzieningen en sociale ontwikkeling (die ook in hoofdzaak betrekking hebben op plattelandsactiviteiten) waren nog eens goed voor 9,5% van de totale middelen. De industriële sector daarentegen (uitsluitend behandeld in geval van regionale projecten), heeft slechts 0,1% van de totale kredieten ontvangen. De resterende 1,6% van de middelen van het programma is naar de speciale dotatie voor administratieve kosten en kleinschalige technische bijstand en studies gegaan.

In de landbouwsector is 73,8% van de totale middelen naar de met de productie verband houdende activiteiten gegaan en 15,0% naar die welke met de dienstverlening verband houden (krediet, onderzoek, voorlichting en opleiding, enz.). Tot de belangrijkste subsectoren behoorden de algemene landbouwproductie (18,1% van de totale middelen), irrigatie (16,2%), geïntegreerde plattelandsontwikkeling (11,5%) en opslagvoorzieningen voor de oogst en landbouwgrondstoffen (10,1%). De veeteelt, de visserij en de bosbouw vertegenwoordigden 8,0% en de sectoren verwerking en afzet 5,4%. Wat de dienstverlening betreft, waren de twee belangrijkste subsectoren de landbouwkredieten (6,4%) en het landbouw- en voedselonderzoek (6,0%).

Andere belangrijke subsectoren waren de noodvoorzieningen (zoals de uit de rampenreserve gefinancierde schuilplaatsen tegen cyclonen en overstromingen) waarnaar 4,2% van de totale middelen is gegaan, watervoorziening en sanitaire voorzieningen (2,5%) en gezondheidszorg, onderwijs en huisvesting (2,1%).

Het evenwicht tussen deze verschillende sectoren en subsectoren verschilt uiteraard van jaar tot jaar, naargelang van het aantal afzonderlijke projecten dat voor uitvoering is gereed gekomen. Met uitzondering van de eerste twee jaarprogramma's (waarvan de totale bedragen te klein waren om een duidelijk patroon te kunnen onderscheiden) heeft zich in het algemene evenwicht in feite slechts een betrekkelijk kleine wijziging voorgedaan. De belangrijkste interventiesectoren zijn in grote lijnen dezelfde gebleven en de nadruk op de voedselproductie in de armste ontwikkelingslanden is het centrale thema van het programma gebleven.

II.c. Programma 1981 (voorafgaande opmerkingen)

Het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden voor 1981 wordt momenteel uitgewerkt en in detail ingaan op de aard en het werkingsgebied van het programma zou in dit stadium voorbarig zijn. Er kunnen echter reeds enkele algemene aanwijzingen worden verstrekt en het definitief programma zal in extenso in het volgende uitvoeringsverslag worden voorgesteld.

Voor het aangaan van betalingsverplichtingen uit hoofde van het programma 1981 zijn in totaal 154,2 miljoen Ecu beschikbaar, namelijk 150,0 miljoen Ecu die als nieuwe kredieten in het kader van de begroting 1981 zijn gestemd en 4,2 miljoen Ecu die van het programma 1980 zijn overgedragen.

De beleidslijnen voor het programma 1981 zijn door de Commissie in september 1980 uitgestippeld en door de Raad ontwikkeling in november 1980 goedgekeurd. In deze beleidslijnen worden de belangrijkste beleidsdoelstellingen van de vorige jaren nogmaals bevestigd en wordt de geografische verdeling van de middelen vastgesteld op 73% voor Azië, 20% voor Latijns-Amerika en 7% voor Afrika (zoals in het programma 1980). De reserve voor wederopbouwprojecten na rampen werd op 5 à 10% vastgesteld terwijl de toewijzingen voor administratieve kosten en kleinschalige studies en technische bijstand op het indicatieve niveau van respectievelijk 2 en 1% werden vastgesteld.

Na de goedkeuring van de verordening inzake hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden in februari 1981, worden thans door het bij deze verordening opgerichte financieringscomité afzonderlijke projecten onderzocht om nadien aan de Commissie te worden voorgelegd. Dit comité heeft reeds tweemaal vergaderd (in juni en juli) en twee reeksen projecten zijn reeds door de Commissie goedgekeurd.

Aldus zijn reeds voor in totaal 20,55 miljoen Ecu betalingsverplichtingen aangegaan (wat overeenkomt met 13% van de totale middelen van het programma), verdeeld over de volgende vijf projecten :

- ASEAN	programma voor wetenschappelijke en technologische samenwerking (2,8 miljoen Ecu);
- Nicaragua	ENABAS-bijstand voor opleiding (0,85 miljoen Ecu);
- Pakistan	programma drinkwatervoorziening, NWFP (2,7 miljoen Ecu);
- Pakistan	vissershaven van Karachi (12,0 miljoen Ecu)
- Thailand	zaadcentrum, zuidelijke regio (2,2 miljoen Ecu)

Andere reeksen projecten verkeren momenteel in een gevorderd stadium van behandeling en verwacht wordt dat voor het einde van dit jaar voor het grootste gedeelte van de programmamiddelen (ten minste 75%) betalingsverplichtingen zullen zijn aangegaan. Een klein aantal projecten die nader onderzoek vereisen, zullen pas begin 1982 zijn afgehandeld. Zoals reeds eerder is gezegd, zal een volledige lijst van de uit hoofde van het programma 1981 gefinancierde projecten in het 5e uitvoeringsverslag worden opgenomen.

III. UITVOERING VAN HET PROGRAMMA

III.a. Algemeen

Bij het beoordelen van de uitvoering van het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden dient men een aantal algemene punten in gedachten te houden. Deze zijn al vermeld in voorgaande verslagen, maar zij zijn zo belangrijk (en er bestaan soms nog zulke misvattingen over) dat zij verdienen hier te worden herhaald.

Allereerst moet worden onderstreept dat de opnamecapaciteit van vele ontwikkelingslanden zeer beperkt is. Gebrek aan geschoold personeel (vooral op het lagere en tussenniveau), logge bestuursapparaten, en knelpunten en schaarsteverschijnselen in belangrijke sectoren van het bedrijfsleven belemmeren de voorbereiding en uitvoering van ontwikkelingsmaatregelen in ernstige mate en maken het voor sommige landen heel moeilijk de financiële steun waarover zij kunnen beschikken effectief te besteden. Dit probleem heeft uiteraard bijzonder ernstige consequenties voor de armste ontwikkelingslanden.

In deze omstandigheden moet iedere donorinstantie bereid zijn veel tijd en moeite te besteden aan het adviseren en helpen van de ontvangende autoriteiten bij de voorbereiding van gezonde ontwikkelingsprojecten. Alleen door het voorbereiden van een ononderbroken stroom van dergelijke projecten, waarvan de financiering aan de orde moet komen naarmate en wanneer individuele projecten gereedkomen om te worden uitgevoerd, kan een regelmatige en effectieve stroom van ontwikkelingshulp worden gewaarborgd.

Voorts moeten de donors erop toegerust zijn de ontvangende autoriteiten bij de technische aspecten van de uitvoering van projecten ruime assistentie te verlenen en, meer algemeen, zeer zorgvuldig toezicht te houden en controle uit te oefenen op het hele uitvoeringsproces (waarbij evenwel moet worden aangetekend, dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering uiteraard bij de ontvangende autoriteiten berust).

De vereiste omvang van de assistentie en het toezicht verschilt natuurlijk aanzienlijk van project tot project en van land tot land. In vele van de armste landen is evenwel de grootste aandacht voor deze punten vereist, als men redelijkerwijs zeker wil zijn dat een project daadwerkelijk wordt uitgevoerd, dat vertraging als gevolg van procedures en andere factoren zoveel mogelijk wordt beperkt, en dat de wijzigingen die nodig zijn om het hoofd te bieden aan onvoorziene omstandigheden snel en doelmatig worden aangebracht.

Sinds in 1976 met het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden is begonnen, heeft de Commissie zich veel en steeds meer moeite getroost om deze problemen op te lossen. Op de eerste plaats is een belangrijk deel van de totale middelen besteed aan studies en technische bijstand bij de voorbereiding van projecten. Deze essentiële werkzaamheden zijn verricht in de vorm, deels van studies op kleine schaal en technische bijstand ten behoeve van de eerste formulering en toetsing van ideeën voor projecten, deels van de grotere en meer gedetailleerde studies die nodig zijn voor de uiteindelijke uitvoerbaarheid en planning.

Op de tweede plaats is ook veel aandacht besteed aan de problemen met betrekking tot het toezicht en de controle op de projecten. Afgezien van de desbetreffende werkzaamheden van de ambtenaren van de Commissie in Brussel, is steeds meer een beroep gedaan op externe deskundigen voor het geregeld en vlot uitoefenen van toezicht en het geven van adviezen. Tevens zijn ontwikkelingsadviseurs aangesteld bij twee regionale delegaties van de Commissie (Bangkok en Caracas); deze ambtenaren zijn verantwoordelijk voor het inspecteren van de uitvoering van de projecten in hun regio's.

De Commissie geeft evenwel toe dat deze werkzaamheden zouden moeten worden uitgebreid, in het bijzonder de assistentie aan de ontvangende autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de projectuitvoering, en het toezicht en de controle op deze projecten. Althans voor sommige van de ontvangende landen is kennelijk de permanente aanwezigheid van een donorvertegenwoordiger vereist als men wil dat de hulpprogramma's zonder ernstige moeilijkheden en vertraging worden uitgevoerd (1).

Een andere zaak die nog eens mag worden onderstreept, is het fundamentele feit, dat de uitvoering van projecten voor plattelandsontwikkeling in de armste ontwikkelingslanden noodzakelijkerwijs een proces van lange duur is. Zoals in voorgaande verslagen is opgemerkt, vergt een typisch middelgroot landbouwonwikkelingsproject soms twee jaren voorbereiding (vanaf de formulering van het aanvankelijke projectidee, via uitvoerbaarheidsonderzoek, waardering en gedetailleerde planning, tot het ogenblik waarop het klaar is voor financiering), en daarna vijf of meer jaren voor de uitvoering (met in vele gevallen een beginfase van misschien wel een jaar voor het uitschrijven van de aanbestedingen en gunnen van de opdrachten, tijdens welke nauwelijks zichtbare vooruitgang wordt gemaakt).

Een dergelijk tijdschema is heel normaal voor programma's voor plattelandsontwikkeling, en men mag niet denken dat zo'n programma ondoelmatig of traag is alleen omdat de uitvoering van individuele projecten meer dan een jaar vergt. Het is jammer dat een dergelijke verkeerde opvatting van de aard van de samenwerking bij de plattelandsontwikkeling van tijd tot tijd nog wordt waargenomen.

Tenslotte kan het goed zijn de criteria om de doeltreffendheid van een hulpprogramma te beoordelen na te gaan. Doeltreffendheid moet hier uit verschillende oogpunten worden bekeken; drie bijzonder belangrijke aspecten zijn of de financiële steun snel wordt besteed (bijzonder belangrijk in tijden van snelle inflatie), of hij op de juiste wijze wordt besteed (d.w.z. overeenkomstig de technische en administratieve bepalingen van het project) en of hij doeltreffend wordt besteed (d.w.z. of hij de economische en sociale voordelen oplevert die bij de opstelling van het project werden beoogd).

De laatste van deze vragen is zeker de belangrijkste; snelle besteding en correcte uitvoering halen weinig uit als het project slecht is opgezet of om de ene of andere reden niet ten goede komt aan de bevolkingsgroepen waarvoor

(1) Op dit punt is nadrukkelijk gewezen in verscheidene recente verslagen, en met name in het verslag van de Rekenkamer van de Europese Gemeenschappen van 1980

het is bedoeld. Op deze specifieke vraag kan evenwel pas geruime tijd nadat een project is voltooid een betrouwbaar antwoord worden gegeven, wanneer zij totale invloed nagegaan en zijn doeltreffendheid volledig beoordeeld kan worden.

Aangezien eerst in 1976 met het programma voor de niet-geassocieerde ontwikkelingslanden is begonnen, is nog niet voldoende ervaring opgedaan voor een betrouwbare beoordeling van voltooide projecten op dit punt. Daarmee zal uiteraard zo spoedig mogelijk een aanvang worden gemaakt door de diensten van de Commissie die daarvoor zijn ingesteld. Nu is het evenwel nog te vroeg en dit verslag moet zich dan ook tot de eerste twee bovenvermelde aspecten beperken.

III.b. Uitvoeringstempo

III.b.1. Verplichtingen

De uitvoering van individuele projecten kan pas beginnen nadat de Commissie een formeel besluit tot het aangaan van betalingsverplichtingen heeft genomen en een financieringsovereenkomst is ondertekend met de ontvangende instantie. Zoals eerder is opgemerkt, mogen volgens de financiële voorschriften van de Gemeenschap betalingsverplichtingen uit hoofde van de begroting van een bepaald jaar worden aangegaan in de loop van dat jaar of van het volgende jaar; hierdoor beschikt men over de nodige flexibiliteit om projecten goed te kunnen voorbereiden en waarderen (1). De navolgende tabel geeft een overzicht van de betalingsverplichtingen die in het kader van de eerste vijf programma's voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden (alook al in het kader van het programma 1981) werden aangegaan.

Aangegane betalingsverplichtingen jegens niet-geassocieerde ontwikkelingslanden 1976-1981

Jaar	Begrotingskrediet (mln Ecu)	Verplichtingen (alle programma's) (mln Ecu)	Verplichtingen in cumulatief % van begrotingskrediet			
			Begrotingsjaar		Volgend jaar	
			Juli	Dec.	Juli	Dec.
1976	20.0	20.0	-	100		
1977	45.0	45.0	-	100		
1978	70.0	63.1	-	90	90	100
1979	110.0	86.9	1	73	81	100
1980	138.5	133.9	8	75	93	
1981	150.0	45.95	14			

Opmerking : De in deze tabel vermelde percentages van de aangegane verplichtingen, kunnen een weinig verschillen van die in voorgaande verslagen, daar het Commissiebesluit (en niet de boeking) is aangehouden als tijdstip waarop de betalingsverplichting uiteindelijk is aangegaan, zulks ten einde de werkelijke aard van de desbetreffende procedure juist weer te geven.

(1) Ten tijde van de programma's van 1976 en 1977 bestonden geen gesplitste kredieten en dienden de betalingsverplichtingen voor de beschikbare middelen in de loop van het begrotingsjaar zelf te worden aangegaan. Dit was evenwel niet erg praktisch en vanaf 1978 werden gesplitste kredieten ingevoerd.

Zoals uit deze tabel blijkt, zijn in de periode tot 31 juli 1981 voor in totaal 394,85 miljoen Ecu betalingsverplichtingen voor afzonderlijke ontwikkelingsprojecten aangegaan, d.i. voor ongeveer 74% van de totale, sinds 1976 beschikbaar gestelde begrotingskredieten. Het verschil tussen beschikbare kredieten en aangegane verplichtingen zal tijdens het tweede halfjaar van 1981 grotendeels verdwijnen, als voor het leeuwedeel van het begrotingskrediet 1981 verplichtingen zullen worden aangegaan.

Een punt waarop hier de aandacht mag worden gevestigd, is dat er nooit kredieten verloren gegaan zijn door annulering. Voor de beschikbare begrotingskredieten zijn steeds betalingsverplichtingen aangegaan binnen de toegestane periode (één jaar voor 1976 en 1977, twee jaren vanaf 1978). Voor het programma 1980 moeten nog voor een gering bedrag aan beschikbare middelen betalingsverplichtingen worden aangegaan, en wel voor twee projecten die nog worden afgewerkt, maar de betalingsverplichtingen daarvoor zullen zeker vóór eind 1981 worden aangegaan.

Er mag ook op worden gewezen dat sinds 1979 voor een gestadig toenemend gedeelte van de middelen de betalingsverplichtingen tijdens de eerste zes maanden van het begrotingsjaar worden aangegaan (1% in 1979, 14% in 1981). Deze trend zal zeker aanhouden, aangezien door de nieuwe comitéprocedure de behandeling van projecten gelijkmatiger over het jaar kan worden gespreid. Er zal evenwel uiteraard enige tijd overheen gaan alvorens deze mogelijkheden tenvolle kunnen worden uitgebuit, aangezien daarvoor een geleidelijke versnelling en uitbreiding van de behandeling van nieuwe projecten nodig is.

III.b.2. Betalingen

Zoals eerder is opgemerkt, is de omvang van de verrichte betalingen hoegenaamd niet de enige indicator van de effectiviteit van de hulp, maar hij biedt het voordeel dat hij gemakkelijk gemeten kan worden. Op zichzelf betreft het hier natuurlijk een zeer belangrijke factor, aangezien, in overigens gelijke omstandigheden, snellere besteding het effect van de hulp bespoedigt en ervoor zorgt dat de reële waarde van de hulp niet door inflatie wordt uitgehold.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de totale betalingen die in het kader van de programma's 1976-1980 tot nu toe zijn verricht (aangezien de eerste besluiten voor projecten in het kader van het programma 1981 pas in juli 1981 werden genomen, zijn daarvoor tot nu toe uiteraard geen betalingen verricht).

Totale betalingen per 31 juli 1981 (miljoen Ecu)

Programma	Aangegane verplichtingen	Verrichte betalingen							Verhouding betalingen/verplichtingen %
		1976	1977	1978	1979	1980	1981 (1)	Totaal (2)	
1976	20.0	-	6.1	3.3	4.3	1.3	1.3	16.2	81.1
1977	45.0	-	-	5.0	6.9	11.8	2.7	26.3	58.5
1978	63.1	-	-	-	9.0	7.8	6.9	23.7	37.5
1979	105.9	-	-	-	0.2	18.9	20.8	39.9	37.7
1980	145.3	-	-	-	-	1.2	10.8	12.1	8.3
Totaal (2)	379.3	-	6.1	8.3	20.4	41.0	42.5	118.2	31.2

(1) Alleen eerste zeven maanden

(2) Als gevolg van afronding levert de optelling van de jaarcijfers soms een ander dan het vermelde totaal op.

Eind juli 1981 bedroegen de totale betalingen voor de programma's 1976-1980 voor de niet-geassocieerde landen 118,2 miljoen Ecu, d.i. iets meer dan 30% van het totale bedrag waarvoor in het kader van deze programma's betalingsverplichtingen zijn aangegaan. De omvang van de verrichte betalingen varieert van 81% voor het programma 1976, dat al ongeveer 4,5 jaar in uitvoering is, tot 8% voor het programma 1980.

Zoals te verwachten was, is het betalingstempo de laatste jaren gestadig toegenomen, hetgeen de toenemende rijpheid van het programma en het stijgend aantal volledig op dreef komende projecten weerspiegelt. Tussen 1976 en 1979 werden betalingen verricht voor een totaal bedrag van 34,8 miljoen Ecu, terwijl alleen al in 1980 voor 41,0 miljoen Ecu en in het eerste halfjaar 1981 voor nog eens 42,5 miljoen Ecu uitgaven werden gedaan.

Het tempo van de betalingen blijkt duidelijker uit de navolgende tabel, waarin de cumulatieve omvang van de voor ieder programma verrichte betalingen tijdens opeenvolgende perioden van 12 maanden (beginnend 6 maanden na het einde van het betrokken begrotingsjaar) wordt aangegeven.

Cumulatieve betalingen tot 31 juli 1981

Programma	Aangegane verplichtingen	Verhouding betalingen/verplichtingen in % (maanden na afloop van het betrokken begrotingsjaar)				
		6	18	30	42	54
1976	20.0	-	31.5	64.9	71.9	81.1
1977	45.0	2.4	23.5	49.5	58.5	
1978	63.1	3.9	25.0	37.5		
1979	105.9	4.5	37.7			
1980	145.3	8.3				

Deze tabel geeft natuurlijk een versimpeld beeld, aangezien geen rekening wordt gehouden met het feit dat voor verschillende projecten de betalingsverplichtingen op verschillende tijdstippen in de loop van het begrotingsjaar of (sinds 1978) het daaropvolgende jaar kunnen zijn aangegaan. Ook moet men bedenken dat één grote betaling voor een groot project het betalingstempo van een periode aanmerkelijk kan beïnvloeden.

Onder dit voorbehoud geven de cijfers evenwel een duidelijk beeld van het typische bestedingspatroon voor dit soort programma's. Het eerste jaar zijn de betalingen uiteraard vrij gering, gezien de tijd die nodig is om een project op te zetten, adviseurs te vinden, aanbestedingen uit te schrijven en opdrachten te gunnen. De volgende twee of drie jaren nemen de betalingen heel snel toe, naarmate steeds meer projecten volop worden uitgevoerd. Na vier of vijf jaren zakt het tempo echter weer, doordat projecten met een snel betalingstempo dan zijn voltooid en de resterende projecten de voltooiing naderen.

Overeenkomstig dit patroon bedroegen de betalingen voor het programma 1976 0% tijdens de eerste 6 maanden, maar 32% na 18 en 65% na 30 maanden. Het tempo zakte daarna enigszins en bedroeg 72% na 42 en 81% na 54 maanden. Het betalingstempo voor het programma 1977 lag iets lager en bedroeg 59% na 42 maanden (72% voor het programma 1976 over een even lange periode). Dit komt evenwel nog steeds ongeveer overeen met het algemene betalingstempo dat men mag verwachten bij projecten met een normale uitvoeringsperiode van circa 5 jaar. Het betalingstempo van het programma 1978 ligt, met 38% na 30 maanden, weer wat lager.

Het programma 1979 geeft evenwel, met na slechts 18 maanden al 38% van de beschikbare middelen uitgegeven een aanmerkelijke versnelling van het betalingstempo te zien. Met al 8% uitgegeven na slechts 6 maanden wordt deze stijgende trend met het programma 1980 voortgezet. Aan deze versnelling mag evenwel geen te grote betekenis worden toegekend, aangezien zij tot op zekere hoogte alleen maar de snelle betalingen voor één bepaald project (namelijk het Indische kunstnemenprogramma, waarvoor de eerste middelen in 1979 beschikbaar werden gesteld) weerspiegelt. Het is evenwel duidelijk dat de eerder aangestipte versnelling van het tempo waarin betalingsverplichtingen worden aangegaan, tegelijk met de grotere aandacht voor de planning van de betalingen bij het selecteren en voorbereiden van de projecten, vruchten begint te dragen.

Een verder bewijs hiervan is te vinden in de cijfers betreffende de eerste zes maanden van de programmauitvoering. Het gedeelte van de totale programmamiddelen dat tijdens deze periode werd uitgegeven, is van 2,4% voor het programma 1977 tot 4,5% voor 1979 en 8,3% voor 1980 gestegen. Tevens zij vermeld dat dit laatste cijfer nog hoger zou zijn geweest (11%), als zich niet onlangs het probleem met de betalingskredieten, dat in het volgende punt van dit verslag wordt besproken, had voorgedaan.

Op individuele programma's en projecten zal verderop in dit verslag nader worden ingegaan. Er dient evenwel te worden onderstreept dat de bovenvermelde totale betalingspercentages over het algemeen zeer redelijk zijn, gezien de fundamentele richting van het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden, de nadruk die gelegd wordt op projecten voor plattelandsontwikkeling, waarvoor het betalingstempo laag ligt, en de concentratie op de armste ontwikkelingslanden. Deze betalingspercentages zijn zeker niet lager dan die welke over het algemeen door andere grote donors op hetzelfde gebied worden bereikt.

III.b.3. Betalingskredieten

Eén specifiek probleem dat onlangs in verband met de betalingen in het kader van het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden is gerezen, vraagt bijzondere aandacht. Als gevolg van een aanzienlijke besnoeiing van de voor dit programma in 1981 beschikbare betalingskredieten heeft de Commissie sinds de maand mei van dit jaar aan de betalingsaanvragen voor geen enkel van de vele krachtens dit programma sedert 1976 gefinancierde projecten kunnen voldoen.

Zoals in dit verslag eerder is vermeld, worden de vastleggingskredieten en de betalingskredieten voor het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden ieder jaar afzonderlijk vastgesteld. Het bedrag dat voor vastleggingskredieten wordt vastgesteld, bepaalt de omvang van de nieuwe projecten waartoe in dat jaar kan worden besloten, terwijl het bedrag dat voor betalingskredieten wordt vastgesteld, bepaalt hoeveel dat jaar voor alle sinds 1976 in uitvoering zijnde projecten daadwerkelijk kan worden uitgegeven.

Voor 1981 had de Commissie 100,0 miljoen Ecu aan vastleggingskredieten en 65,0 miljoen Ecu aan betalingskredieten voorgesteld. De begrotingsautoriteiten van de Gemeenschap hebben deze bedragen evenwel teruggeschroefd tot respectievelijk 150,0 en 23,0 miljoen Ecu, hetgeen een besnoeiing van de vastleggingskredieten met 25% en van de betalingskredieten met 65% betekent.

De besnoeiing van de vastleggingskredieten zal de komende jaren uiteraard resulteren in een geringere omvang van krachtens het programma 1981 te financieren projecten. Het effect van de besnoeiing van de betalingskredieten was evenwel veel directer en concreter. Tegen mei 1981 waren alle beschikbare betalingskredieten opgebruikt (met inbegrip van zowel de kredieten 1981 als een kleiner bedrag dat van de begroting 1980 nog beschikbaar was) en konden geen betalingsopdrachten meer worden verstrekt. Tegen 31 juli was het bedrag van de uitstaande betalingen gestegen tot 10,4 miljoen Ecu en dit cijfer is sindsdien uiteraard gestadig verder toegenomen (1).

In de loop van juli kon de Commissie een klein bedrag tijdelijk van een ander begrotingsartikel overschrijven, waardoor 1,4 miljoen Ecu vrijkwam om sommige van de meest urgente rekeningen te betalen (anders zou het bedrag van de uitstaande betalingen nog zoveel hoger zijn geweest). Het probleem was evenwel zo omvangrijk, dat een interne overschrijving alleen maar een heel kleine en gedeeltelijke oplossing kon betekenen. De Commissie heeft zich dan ook genoodzaakt gezien om een voorstel voor een veel hoger bedrag aan extra betalingskredieten voor het programma voor niet-geassocieerde landen op te nemen in de aanvullende begroting die in september door de begrotingsautoriteiten werd goedgekeurd.

(1) Was het mogelijk geweest deze uitstaande rekeningen op het gestelde tijdstip te betalen, dan zouden de eerder vermelde betalingspercentages uiteraard wat hoger zijn geweest. De betalingen voor het programma 1976 zouden per 31 juli 84,1% van de totale middelen van het programma hebben bedragen; het cijfer voor het programma 1977 zou 60,3% zijn geweest, dat voor 1978 42,0%, dat voor 1979 40,0% en dat voor 1980 11,0%.

Deze nieuwe kredieten kwamen eind september beschikbaar en de Commissie heeft alles in het werk gesteld om alle uitstaande rekeningen dan zo spoedig mogelijk te betalen. De gedwongen vertraging bij de betalingen heeft evenwel heel ernstige problemen veroorzaakt.

De voorbereiding van nieuwe projecten voor toekomstige programma's is teruggeschroefd, daar het niet mogelijk was externe deskundigen te vinden voor de daarvoor op korte termijn uit te voeren identificatie- en waarderingswerkzaamheden. De start van pas goedgekeurde projecten is ook vertraagd, omdat het niet mogelijk was contracten te sluiten of in sommige gevallen de nodige voorschotten te betalen om met de werkzaamheden ter plekke te kunnen beginnen. Tenslotte moest de terugbetaling aan ontvangende regeringen en contractanten van bedragen uitgegeven voor reeds verrichte werkzaamheden of verleende diensten worden stopgezet.

Gelukkig betreft het hier een tijdelijk probleem, dat op het moment waarop dit verslag wordt gepubliceerd zijn beslag zou moeten hebben gekregen. De ontstane problemen maken evenwel duidelijk hoe belangrijk het is een realistische raming te maken van de financiële middelen die voor betalingen in de loop van het jaar nodig zijn, en van deze ramingen uit te gaan voor het uittrekken van voldoende begrotingskredieten om de voorziene behoeften te dekken.

Men mag niet uit het oog verliezen dat de betalingsstromen in het kader van dit soort hulpprogramma's niet kunnen worden gewijzigd naargelang van de budgettaire mogelijkheden van de Gemeenschap. De betalingen die in een gegeven jaar moeten worden verricht, zijn het gevolg van in vroegere jaren aangegane betalingsverplichtingen waardoor de Gemeenschap juridisch gebonden is. Het is moeilijk te verenigen met het aanzien van de Gemeenschap dat zij de benodigde middelen om deze wettelijke verplichtingen na te komen niet beschikbaar kan stellen wanneer het nodig is.

III.c. Voortgang van individuele programma's en projecten (1976-1980)

Gezien het grote aantal projecten dat in het kader van vroegere programma's voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden is gefinancierd, is het niet langer praktisch om in een algemeen verslag als dit de voortgang van individuele projecten in bijzonderheden na te gaan. Men kan hoogstens enige aandacht besteden aan bepaalde projecten die gekenmerkt werden door bijzondere problemen (of successen), en proberen om daaruit enige meer algemene aanwijzingen af te leiden omtrent de typische moeilijkheden die bij de uitvoering van dit soort hulpprogramma's rijzen. Hier volgt nu enig commentaar op ieder individueel jaarprogramma; vervolgens worden de voornaamste conclusies in het laatste punt samengevat.

III.c.1. Programma 1976

Voor dit programma was in totaal 20,0 miljoen Ecu uitgetrokken, waarvan in juli 1981 een bedrag van 16,2 miljoen Ecu, of 81%, was uitgegeven.

Van de 8 projecten waarop dit programma betrekking had, zijn er drie helemaal en vier andere bijna voltooid. In twee gevallen kon aanzienlijk bezuinigd worden op de uitgaven en er wordt nu nagegaan hoe de bespaarde middelen binnen het bestek van de betrokken projecten het best kunnen worden gebruikt.

Het overblijvende project (Pakistan, buisdrainage Khaipur) schiet nu behoorlijk op, na enige vertraging in de eerste uitvoeringsjaren; 65% van de beschikbare middelen is nu uitgegeven.

III.c.2. Programma 1977

De totale middelen voor dit programma bedroegen 45,0 miljoen Ecu. Per 31 Juli 1981 bedroegen de uitgaven 26,3 miljoen Ecu, d.i. 59% van het toegewezen krediet.

Het programma omvatte in totaal 23 projecten, waarvan er tien zijn voltooid. Voor twee andere projecten liggen de uitgaven tussen 60 en 80% van de uitgetrokken middelen en voor de elf overige beneden 50% (voor twee daarvan zijn nog geen uitgaven gedaan).

De uitvoering van de meeste van deze projecten schiet nu redelijk goed op, na allerlei vertraging in de beginfase. Deze vertraging hield meestal verband met de vaststelling van de specifieke specificaties voor de uiteindelijke opzet en met het zoeken naar adviseurs. Deze problemen waren bijzonder groot bij het bevoeiingsproject Muhuri in Bangladesh (in samenwerking met de Wereldbank gefinancierd), het SE Sulawesiproject in Indonesië en de watercultuurprojecten in Birma en Thailand (alle drie in samenwerking met de ADB gefinancierd).

De twee projecten waarvoor nog geen uitgaven zijn gedaan, worden in samenwerking met de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB) gefinancierd; het betreft een visserijproject in Honduras en een regionaal graanopslagproject met de BCIE (Banco Centro-Americano per la Integracion Economica). In deze beide gevallen houdt de vertraging vooral verband met het opstellen van gedetailleerde werkplannen en uitvoeringsregelingen tussen de bank en de ontvangende instanties, alsook met de voorbereiding van de aanbestedingen.

Tenslotte zij opgemerkt dat de uitvoering van een project in Afghanistan (graan- en kunstmestopslag) als gevolg van de situatie in dat land door de ADB is stopgezet.

III.c.3. Programma 1978

De totale middelen voor het programma 1978 bedroegen 63,1 miljoen Ecu; daarvan is op dit ogenblik 23,7 miljoen Ecu (38%) uitgegeven.

Van de 35 projecten van dit programma zijn er 15 voltooid of bijna voltooid (gedane uitgaven meer dan 90% van de middelen). Hietoe behoren 3 studies voor de voorbereiding van projecten, die geleid hebben tot projecten voor latere programma's (1).

Voor 10 andere projecten bedragen de uitgaven 40% of meer, hetgeen voor projecten in dit uitvoeringsstadium als normaal kan worden beschouwd.

Voor de overige 10 projecten bedragen de uitgaven minder dan 40%, waarbij voor 4 projecten nog geen uitgaven zijn gedaan. De voornaamste problemen hebben zich ook hier in de beginfase van de projecten voorgedaan. In de meeste gevallen vordert de uitvoering thans op bevredigende wijze, nadat de aanvangs-problemen waren opgelost.

Een aantal projecten heeft vertraging ondervonden omdat het moeilijk was adviseurs aan te trekken, zoals het geïntegreerde gebiedsontwikkelingsproject Muhaweli Ganga in Sri Lanka (uitgevoerd in samenwerking met de FAO), het project herstel theeplantages in Bangladesh (gefinancierd in samenwerking met het Verenigd Koninkrijk), de tweede toewijzing aan het SE Sulawesi project in Indonesië (ADB), en een houtstudie met de ASEAN. Drie andere projecten (alle gefinancierd in samenwerking met de IDB) hebben ernstige vertraging ondervonden bij de vaststelling van de uitvoeringsregelingen tussen de bank en de ontvangende instantie (Honduras, landbouwonderzoek en -voorlichting; Haiti, watervoorziening op het platteland; CFAD, regionaal plattelandskredietprogramma).

III.c.4. Programma 1979

De totale middelen van dit programma bedroegen 105,9 miljoen Ecu, waarvan in juli 1981 39,9 miljoen Ecu (d.i. 38% van de middelen) was uitgegeven.

Het programma omvatte in totaal 39 projecten. Daarvan zijn er thans 8 voltooid, waaronder één voorbereidende studie voor een project dat daarna in samenwerking met België in het kader van het programma 1980 werd gefinancierd (Thailand, pompbevoeiing Huai Mong).

Tot de voltooide projecten behoort ook het kunstmestprogramma voor India, dat met een totaal krediet van 25,0 miljoen Ecu uiteraard een grote invloed op het gemiddelde uitgavencijfer voor het programma als geheel heeft gehad.

(1) Thailand, gewassendiversificatie, opgenomen in het programma 1979, Indonesië, veeteeltproject Baturaden, 1980; naoogstprogramma ASEAN, thans in overweging genomen voor het programma 1981.

Dit bepaalde project (sindsdien herhaald in het programma 1980 en nu weer overwogen voor 1981) verdient een speciale vermelding als een zeer geslaagd soort steunproject. Krachtens de hiervoor getroffen regeling wordt de steun van de Gemeenschap gebruikt voor de aankoop van kunstmest voor India; de kunstmest wordt dan aldaar verkocht en met de opbrengst van deze verkoop worden specifieke plattelandsontwikkelingsprojecten gefinancierd die door de Indiase autoriteiten in samenwerking met de Commissie zijn uitgekozen. De uitvoering van deze projecten berust bij de Indiase autoriteiten, maar de Commissie oefent passend toezicht uit.

Dank zij deze procedure kan het oorspronkelijke steunbedrag snel worden uitgegeven (met behoud van zijn volle waarde voor de ontvangende instantie), terwijl de middelen uiteindelijk aan plattelandsontwikkelingsprojecten in de armste provincies van India worden besteed. Dit soort regeling is evenwel slechts mogelijk in bepaalde bijzondere omstandigheden en zou bezwaarlijk in vele andere ontwikkelingslanden kunnen worden toegepast.

Onder de overige projecten zijn er 15 waarvoor meer dan 20% van de beschikbare middelen is uitgegeven, hetgeen voor projecten in dit uitvoeringsstadium als normaal kan worden beschouwd. Voor nog eens 15 projecten bedragen de uitgaven tot nu toe minder dan 20% van de toegewezen middelen; daaronder zijn er 10 waarvoor nog geen uitgaven zijn gedaan.

De uitvoering van vele van deze projecten is nog maar pas begonnen of zal binnenkort worden aangevangen en de uitgaven zullen de komende twaalf maanden waarschijnlijk snel stijgen. Ook hier evenwel is in de eerste stadia van de uitvoering vaak, en in sommige gevallen vrij ernstige, vertraging opgetreden.

Waar zich vertraging heeft voorgedaan, was het voornaamste knelpunt de voorbereiding en goedkeuring van de specificaties voor het uiteindelijke ontwerp en de werkplannen. Tot de projecten van deze categorie behoren twee noodwoningprojecten in India, een project voor watervoorziening op het platteland in Honduras, en het bevoeiingsproject Chambo in Ecuador (alle autonoom gefinancierd), alsook een palmolieproject in Birma (ADB), secundaire wegen in Haiti (IDB) en een zaadcentrumproject in Laos (in samenwerking met het Mekongcomité). In andere gevallen is vertraging ontstaan door de moeilijkheid om adviseurs te vinden (Bangladesh, graanopslag, en ASEAN, watercultuur), of de langzame vaststelling van administratieve regelingen door de ontvangende instantie (Thailand, rubbercultuurontwikkeling, en BCIE, TA-programma).

De uitvoering van twee projecten in Bolivia (landbouwtelling en bevoeiingsproject Cochabamba) is door de Commissie in verband met de situatie aldaar stopgezet. Het tweede van deze projecten wordt gefinancierd in samenwerking met Duitsland, dat zijn activiteiten eveneens heeft stopgezet.

III.c.5. Programma 1980

De totale kredieten voor dit programma bedragen 145,3 miljoen Ecu, waarvan in juli 1981 12,1 miljoen Ecu, d.i. 8,3% was uitgegeven. Het programma verkeert uiteraard nog in de eerste uitvoeringsstadia en de meeste projecten zijn nog in hun beginstadium en hebben nog geen aanleiding gegeven tot betalingsaanvragen.

Een aantal projecten is evenwel al behoorlijk opgeschoten, meer bepaald een groot bevoeiingsproject in Sri Lanka (50% uitgegeven, een plattelandsinfrastructuurproject in Zimbabwe (68% uitgegeven) en een veeteeltproject in Nepal (23% uitgegeven; gefinancierd in samenwerking met de ADB).

Voor verscheidene van de via de CGIAR gefinancierde landbouwonderzoekprojecten zijn al grote uitgaven gedaan (hoewel dit gezien de aard van deze projecten te verwachten was). Voor een daarvan, de steun aan de CIAT (Centro Internacional de Agricultura Tropical) zou zelfs het gehele krediet al zijn opgebruikt als het geld beschikbaar was geweest toen om betaling werd verzocht.

III.c.6. Korte conclusies

Zoals elders in dit verslag al is opgemerkt, is het gemiddelde betalingstempo in het kader van het programma voor de niet-geassocieerde ontwikkelingslanden heel redelijk, daar plattelandsontwikkelingsprojecten, waarop het programma is geconcentreerd, gekenmerkt worden door de langzame besteding van de middelen.

Uit de voorafgaande, meer gedetailleerde uiteenzettingen is evenwel gebleken dat, als er zich problemen voordoen, dit vaak het geval is in de vroegste stadia van de uitvoering. In bijna alle eerder vermelde gevallen hebben de gerezen problemen te maken met de beginfase en hangen zij samen met werkzaamheden zoals de voorbereiding van de uiteindelijke opzet en de werkplannen, de uitschrijving van aanbestedingen en de gunning van opdrachten, het aantrekken en installeren van adviseurs, of de vaststelling van gedetailleerde administratieve regelingen door de ontvangende instantie. In sommige gevallen hadden de moeilijkheden ook te maken met het niet tijdig beschikbaar stellen van tegenwaardemiddelen door de ontvangende instantie, of de onderhandelingen over cofinancieringsregelingen, maar deze waren minder frequent.

Dit betekent niet dat er zich geen problemen voordoen in latere uitvoeringsstadia. Vanzelfsprekend is dit wel het geval, en soms zijn deze problemen, die samenhangen met onvoorziene technische of politieke factoren, in feite van grotere invloed op het uiteindelijke resultaat van het project. Dergelijke gevallen waren evenwel zeldzaam en in het algemeen verloopt de uitvoering vrij vlot als eenmaal de beginfase achter de rug is.

Deze algemene opmerking is bedoeld om de aandacht te vestigen op de grote betekenis van een nauwe betrokkenheid en controle van de donor, vooral in de vroege uitvoeringsstadia. In feite is het voornaamste werk van de donor in deze vroege stadia geconcentreerd. Het geregelde toezicht dat daarna is vereist is niet minder belangrijk, maar is meer een routineaangelegenheid en is minder tijdrovend.

Dit probleem, en zijn consequenties voor de Commissie, is al speciaal vermeld in een recent verslag van de Rekenkamer van de Europese Gemeenschappen (1). Onder verwijzing naar twee in het kader van het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden in Bangladesh gefinancierde projecten (1978 herstel theeplantages en 1979 spoedhulp graanopslag) werd in het verslag opgemerkt dat men met deze beide projecten veel eerder had kunnen beginnen als de Commissie een permanent aldaar aanwezige vertegenwoordiger had gehad, die samen met de ontvangende autoriteiten de werkzaamheden in de beginfase had kunnen coördineren.

In het algemeen is het evenwel duidelijk dat de Commissie in staat moet zijn veel intensiever aandacht te besteden aan de vroege stadia van de projectuitvoering dan tot nu toe mogelijk is geweest. Dit kan alleen geschieden als het personeel waarover de Commissie (in Brussel en ter plekke) beschikt op passende wijze wordt uitgebreid.

(1) Jaarverslag 1980

IV. BIJZONDERE VORMEN VAN HULPVERLENING

IV.a. Medefinanciering

(i) Algemeen

Volgens artikel 4 van de verordening inzake hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden moet een "aanzienlijk gedeelte" van de hulp worden besteed voor projecten die de Gemeenschap samen met lid-staten of met multilaterale of regionale organisaties financiert.

Dit voorschrift werd gegeven wegens de voordelen die aan medefinanciering verbonden kunnen zijn. Over het algemeen kan een afzonderlijke donor daardoor meedoen aan een ruimer scala van projecten dan indien hij op zichzelf handelt. Dit kan bijzonder belangrijk zijn voor actie in ontvangende landen waarmee een donor weinig vertrouwd is. Voor de ontvanger kan een combinatie van verschillende financieringsbronnen met verschillende voorwaarden soms zeer waardevol zijn. Voor de Gemeenschap kan medefinanciering van de Gemeenschap en haar lid-staten in het algemeen de "aanwezigheid van de Gemeenschap" in het ontvangende land versterken.

Maar medefinanciering kan ook schaduwzijden vertonen. De noodzakelijke coördinatie tussen donors en ontvangers kan tijdrovend uitvallen en eventueel een zware last leggen op de ontvangende overheid. In sommige gevallen (afhankelijk van de toegepaste medefinancieringsvorm) kan het noodzakelijk zijn een compromis te vinden tussen de regels en procedures van de verschillende donors om een doeltreffende uitvoering mogelijk te maken.

Over het geheel genomen kunnen drie medefinancieringsvormen worden onderscheiden. De eerste en meest algemene vorm is de parallelle medefinanciering, die inhoudt dat iedere donor een welbepaald projectonderdeel financiert volgens zijn eigen procedures. Een tweede vorm is de gezamenlijke medefinanciering, waarbij de middelen van alle donors worden samengevoegd en beheerd volgens een afgesproken procedure (dit komt vaak voor bij zeer grote technische projecten dat bezwaarlijk in zijn afzonderlijke onderdelen kan worden gesplitst). De derde vorm is de indirecte medefinanciering, waarbij een bepaalde donor geen directe relatie heeft met de ontvanger, maar zijn middelen via een andere organisatie beschikbaar stelt. Ieder van deze medefinancieringsvormen heeft zijn eigen voordelen en voor een specifiek project kan de ene vorm beter geschikt zijn dan de andere.

(ii) Medefinanciering in de programma's van de jaren 1976 tot 1980

Het aantal medefinancieringen in het kader van de programma's voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden is gestadig toegenomen, namelijk van 4 in 1976 tot 21 in 1980. Van de 379,3 miljoen Ecu die in het kader van deze vijf programma's werden uitgetrokken is een bedrag van 165,3 miljoen Ecu of 44% van het totaal gegaan naar via medefinanciering bekostigde projecten.

Voor 70 van de 150 in het kader van deze programma's gefinancierde projecten werden de middelen in de vorm van medefinanciering verstrekt. De gemiddelde kostprijs van deze projecten was 2,4 miljoen Ecu (tegen 2,7 miljoen Ecu voor de op autonome wijze gefinancierde projecten); het aandeel van de EEG in de totale kosten van medegefinancierde projecten bedroeg gemiddeld 12%.

In de volgende tabel treft men enkele belangrijke statistische gegevens aan met betrekking tot medegefinancierde projecten. Meer gedetailleerde tabellen werden opgenomen in bijlage III.

	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal
Totaal aantal projecten	8	23	35	39	45	150
waarvan medegefinancierde projecten	4	14	15	16	21	70
Totale financiering voor programma's (mln Ecu)	20.0	45.0	63.1	105.9	145.3	379.3
waarvan medegefinancierde projecten (mln Ecu)	9.0	24.2	32.9	40.6	58.6	165.3
Percentage medefinanciering	45%	54%	52%	38%	40%	43%
Totale kosten medegefinancierde projecten	64.4	418.5	365.9	209.0	337.9	1395.6
EEG-aandeel in totale kosten	14%	6%	9%	19%	17%	12%

Zoals hoger al werd gezegd is de parallelle medefinanciering de meest voorkomende vorm; deze werd namelijk toegepast voor 47 van de 70 medegefinancierde projecten en voor 74% van alle voor medefinanciering aangewende middelen. Hierbij werden de EEG-regels en -procedures steeds volledig toegepast. Gezamenlijke medefinanciering (11 projecten en 17% van de middelen) was zeldzamer, en indirecte financiering (12 projecten en 9% van de middelen) werd voornamelijk toegepast in gevallen waarin de Gemeenschap geen rechtstreeks contact met de ontvanger had en voor programma's voor algemene technische bijstand die door een andere organisatie werden uitgevoerd (bijlage tabel I).

De voornaamste partners bij medefinancieringen in het kader van het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden waren de belangrijke internationale en regionale organisaties (ADB, CGIAR, IBRD en IDB) : 98,6 miljoen Ecu van het voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden beschikbare geld werd besteed aan in samenwerking met deze organisaties gefinancierde maatregelen. De ADB kwam hierbij op de eerste plaats met 47,4 miljoen Ecu; zij werd gevolgd door de IBRD (23,5 miljoen Ecu), de IDB (15,7 miljoen Ecu) en de CGIAR (12,0 miljoen Ecu).

Er werden 17 projecten gefinancierd in samenwerking met EEG-lid-staten (bijlage tabel III), voor een bedrag van 58,8 miljoen Ecu aan Gemeenschapsgeld. Voor 4 projecten werd samengewerkt met Frankrijk, met Italië voor 4, met het Verenigd Koninkrijk voor 3, met België voor 2, met Duitsland voor 2 en met Nederland voor één (1). Tot dusverre werd bij medefinancieringen nog niet samengewerkt met Denemarken, Griekenland, Ierland of Luxemburg.

(1) Een ander project, in Zimbabwe, werd gezamenlijk door de EEG, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland gefinancierd.

Opgemerkt zij hier dat de communautaire bijdrage voor samen met de lid-staten gefinancierde projecten ongeveer de helft is als die van de lid-staten. Dit is relatief hoog want de totale bilaterale steun van de lid-staten aan niet-geassocieerde landen is op zijn minst vijf maal zo groot als de middelen die daarvoor ter beschikking van de EEG staan.

De geografische spreiding van medefinancieringen is grosso modo vergelijkbaar met die van het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden in zijn geheel : 70% van de middelen voor medefinanciering gingen naar Azië, 23% naar Latijns-Amerika en 7% naar Afrika.

Ook per sector is de verdeling van de medefinancieringen grotendeels vergelijkbaar met die van het gehele programma (bijlage tabel V); 77% van de medefinancieringen waaraan de EEG deelnam gingen naar landbouwproductie, 15% naar dienstverlening ten behoeve van de landbouw en 8% naar nutsvoorzieningen (bijlage tabel V). Verdeelt men deze ruime sectoren verder dan ziet men dat irrigatie bijzonder veel aandacht kreeg (31% van het totaal tegen 16% van alle voor niet-geassocieerden beschikbare middelen).

Een laatste dienstige beschouwing betreft het betalingstempo van medefinancieringsprojecten. In de onderstaande tabel zijn de gemiddelde betalingspercentages voor op autonome wijze en in medefinanciering bekostigde projecten in het kader van de programma's 1976 tot 1979 vermeld; tevens is een procentuele verdeling voor een aantal categorieën van medefinancieringsprojecten gegeven. Er zijn geen cijfers opgenomen betreffende het programma voor 1980 want van dat programma hebben nog maar weinig projecten het stadium van de voltooiing bereikt

Gemiddelde betalingspercentages per 31 juli 1981

Programma	1976	1977	1978	1979
Autonome projecten	78%	54%	54%	20%
Medegefinancierde projecten	63%	79%	33%	21%
Investeringsprojecten medegefinancierd met lid-staten	-	-	15%	0%
Investeringsprojecten medegefinancierd met internationale of regionale instellingen (1)	59%	28%	24%	17%
Medegefinancierde projecten voor technische bijstand	100%	100%	79%	0%
Medegefinancierde projecten voor onderzoek	100%	100%	90%	100%

(1) IBRD, ADB, IDB, BCIE

Blijkens deze tabel is er geen opvallend verschil in bestedingspercentage tussen autonome projecten en medegefinancierde projecten. Er zijn wel verschillen in de jaren afzonderlijk maar er is moeilijk een duidelijk patroon te onderkennen in de jaarlijkse variaties.

Toch is het bestedingstempo van bepaalde soorten medefinancieringsprojecten duidelijk langzamer dan het gemiddelde. Inzonderheid geldt dit voor de grotere investeringsprojecten waarvoor samengewerkt werd met internationale en regionale instellingen. Het betalingspercentage voor dit soort projecten bedroeg in juli 1981 28% voor het programma voor 1977 en 24% voor het programma voor 1978, terwijl dit voor autonome projecten in het kader van de programma's voor beide genoemde jaren 54% was. De betalingen verliepen ook relatief langzaam voor investeringsprojecten die in samenwerking met lid-staten werden gefinancierd in het kader van de programma's voor 1978 en 1979.

Voor medefinancieringsprojecten voor technische bijstand en onderzoek daarentegen is het betalingstempo veel hoger : in verschillende gevallen zijn de betalingen voor 100% verricht. Dit is conform de verwachtingen gezien de verschillende aard van deze projecten.

Wellicht moet niet te veel belang worden gehecht aan het lagere betalingstempo bij bepaalde soorten medefinancieringsprojecten. Veel van de projecten die in samenwerking met internationale en regionale instellingen werden gefinancierd zijn grootscheepse irrigatiemaatregelen of geïntegreerde projecten voor de ontwikkeling van een gebied en het is duidelijk dat de uitvoering hiervan ingewikkelder kan zijn en meer tijd kan vergen.

Tevens zijn er organisaties die vaak een groot deel van het voorbereidend werk uitstellen totdat de financiële middelen formeel beschikbaar zijn gesteld, hetgeen het normale tijdsverloop tussen vastlegging en besteding verlengt. Bij de ADB bijvoorbeeld is het maken van ontwerpen gewoonlijk een deel van het definitieve project (in tegenstelling tot de normale werkwijze van de Commissie), terwijl de IDB formele vastleggingen zelfs kan verrichten alvorens gedetailleerde onderhandelingen over de desbetreffende leningen plaatsvinden (1).

Niettemin blijft de indruk bestaan dat de afwikkeling van een groot aantal medefinancieringsprojecten veel meer tijd in beslag neemt dan mag worden verwacht; verschillende van deze gevallen zijn aangestipt in het op bladzijde 21-25 gegeven overzicht van programma's en projecten. Zoals bij autonome projecten is het tijdverlies vooral opgetreden in de vroege stadia van uitvoering (inzonderheid bij het aantrekken van adviseurs, het goedkeuren van het definitief ontwerp, het afwickelen van de aanbestedingen) en in de toekomst moet dan ook bijzondere aandacht worden gewijd aan deze bijzonder delicate uitvoeringsfase.

IV.a.3. Slotopmerkingen

Toen met de hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden werd begonnen, was medefinanciering vaak een noodzakelijk middel om waardevolle projecten te vinden in landen waarmede de Commissie relatief weinig vertrouwd was. Later werd dit aspect echter minder belangrijk en medefinanciering wordt nu meer overwogen onder speciale omstandigheden, wanneer deze samenwerkingsvorm speciale voordelen kan bieden. Daarbij mag evenwel niet worden vergeten dat andere donors van bilaterale en multilaterale hulp vaak moeite hebben om genoeg metterdaad uitvoerbare projecten te vinden en dat de medefinancieringsmogelijkheden dus niet onbeperkt zijn.

(1) De IBRD schrijft dan weer vaak aanbestedingen uit nog voordat een formeel vastleggingsbesluit is genomen

Er zijn nog andere problemen die bij medefinanciering kunnen optreden. Ten eerste zijn er bepaalde soorten medefinancieringsprojecten waarbij het bestrijdingstempo blijkbaar relatief laag ligt en waarbij in de aanvankelijke uitvoeringsstadia tijdverlies optreedt. Dit kan in zekere mate liggen aan de aard van het project of aan de procedures van de medefinancieringspartner.

Ten tweede staan veel ontvangende landen enigszins gereserveerd tegenover de medefinanciering. Voor eenzelfde project moeten handelen met verschillende donors, ieder met zijn eigen procedures en eisen, kan voor de ontvangende overheid diensten een aanzienlijke extra belasting betekenen.

Mits men deze problemen onderkent en het nodige doet om er rekening mee te houden, kan medefinanciering nog van grote waarde zijn voor zowel donors als ontvangers.

Men moet echter in gedachten houden dat medefinanciering maar één aspect is van de geregelde samenwerking en coördinatie waarvoor de donors moeten zorgen. In het kader van de Gemeenschap zijn de contacten tussen de diensten van de Commissie en de voor ontwikkelingshulp bevoegde instanties van de lid-staten gestadig uitgebreid, terwijl ook geregeld van gedachten wordt gewisseld met de voornaamste multilaterale organisaties waarmee in medefinancieringen wordt samengewerkt. Deze geregelde contacten monden wel niet steeds uit in specifieke medefinancieringsprojecten, maar zijn toch niet van minder belang, want zij maken een betere coördinatie van de afzonderlijke projecten en programma's mogelijk.

IV.b. Studies en technische bijstand

Zoals hoger in dit rapport is gezegd vormen studies en maatregelen voor algemene technische bijstand een belangrijk deel van het programma voor niet-geassocieerde landen, gezien hun grote betekenis om de ontvangende landen te helpen met de voorbereiding van projecten en in het algemeen om de hinderpalen in verband met de beperkte opnamecapaciteit van die landen te overwinnen.

In de periode 1976-1980 werd 7% van alle voor het programma bestede middelen voor dergelijke maatregelen beschikbaar gesteld. Hierin zijn niet alleen de direct door de Gemeenschap gefinancierde maatregelen (als afzonderlijke projecten of op grond van de speciale voorzieningen voor studies en technische bijstand en administratiekosten) medegerekend, maar ook de studies die indirect via organisaties zoals de ADB en de BCIE werden gefinancierd. Niet inbegrepen echter zijn meer specifieke technische bijstandsmaatregelen en steunacties die bedoeld zijn om te helpen bij de uitvoering van bepaalde programma's of projecten en die werden gefinancierd als op zich zelf staande maatregelen of als onderdelen van projecten.

Ter informatie zij vermeld dat een volledige lijst van deze studies en maatregelen voor algemene technische bijstand in bijlage IV is opgenomen.

In globa is de geografische en sectoriële verdeling nagenoeg dezelfde als voor het programma in zijn geheel. Voor bepaalde ontvangers en bepaalde sectoren was de behoefte aan voorbereidende studies of technische bijstand iets groter en als gevolg daarvan is het aandeel van de studies iets hoger voor de Latijns-Amerikaanse regio.

Zoals te verwachten valt zijn afzonderlijke maatregelen voor technische bijstand en studies meestal relatief gering in omvang en is het desbetreffende betalings-tempo hoog, al is het duidelijk dat de omvang verschilt naar gelang van de oogmerken van de studie (1) en al onderging de uitvoering in enkele gevallen vertraging in verband met problemen bij het aantrekken van adviseurs (zoals ook bij grootschalige projecten is voorgekomen).

Tenslotte kan het dienstig zijn iets te zeggen over het onderscheid tussen de bijzondere bepalingen inzake administratiekosten en controle (vastgesteld in 1977) en die inzake studies en technische bijstand (vastgesteld in 1979). De eerstgenoemde bepalingen zijn in hoofdzaak bedoeld om de Commissie te helpen bij het uitoefenen van haar eigen bevoegdheden op het gebied van evaluatie ter plaatse, beoordeling van projecten en controle op de uitvoering; op basis van deze bepalingen werd voorzien in de financiering van het op korte termijn aantrekken van gespecialiseerde externe deskundigen om specifieke evaluatie- of beoordelingsopdrachten te verrichten of om geregelde controlebezoeken te brengen aan in uitvoering zijnde objecten. Op grond van deze bepalingen werden ook ontwikkelingsadviseurs aangesteld in de regionale delegaties van de Commissie in Bangkok en in Caracas.

De speciale bepaling inzake studies en technische bijstand dient meer direct het belang van de ontvangende landen zelf, want zij stelt een versnelde procedure in voor maatregelen van geringe omvang ter voorbereiding van projecten of voor technische bijstand waarom door de ontvanger wordt verzocht. Vroeger moesten zulke maatregelen steeds afzonderlijk worden goedgekeurd volgens dezelfde procedure als de normale projecten en vanzelf sprekend bracht zulks aanzienlijk tijdverlies mede bij de administratieve behandeling. Opgemerkt zij echter dat de toepassing van deze versnelde procedure werd beperkt tot maatregelen die minder dan 300.000 Ecu kosten; voor studies of technische bijstandsmaatregelen van grotere omvang werd de gewone procedure voor normale projecten gevolgd.

-
- (1) Bij de voorbereiding van projecten kunnen studies in ieder stadium noodzakelijk zijn, vanaf de aanvankelijke verkenning en evaluatie via de voorlopige bestudering van de uitvoerbaarheid en de uitvoerbaarheidsstudies tot de voorbereiding van gedetailleerde ontwerpen voor technische of andere werkzaamheden. De kosten van dergelijke studies kunnen dus variëren van 50.000 Ecu of minder tot 1 miljoen Ecu of meer voor een grootschalig project.

V. CONCLUSIES

Het programma voor financiële en technische hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden is nu in zijn zesde jaar en is onmiskenbaar een vast onderdeel geworden van het algehele Gemeenschapsbeleid voor ontwikkelingssamenwerking. Intern gezien werd in februari 1981 een belangrijke stap vooruit gezet met de formele goedkeuring van de verordening waarin de fundamentele doelstellingen en procedureregels voor de uitvoering van het programma zijn vastgesteld.

Buiten de Gemeenschap is het programma zeker goed onthaald door de ontvangende landen en organisaties, hoe relatief beperkt de beschikbare middelen ook zijn. Het feit dat programmamiddelen als gift worden verstrekt en dat plaatselijke uitgaven kunnen worden bekostigd wanneer zulks dienstig is, is van bijzonder belang voor de armste ontwikkelingslanden, die de voornaamste begunstigden van het programma zijn.

Sedert het in 1976 van start ging heeft het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden snel aan belang gewonnen: de beschikbare middelen stegen van 20 miljoen Ecu in 1976 tot 150 miljoen Ecu in 1981. Overeenkomstig de hoofd-doelstellingen van het programma werd de hulp voornamelijk besteed aan projecten voor plattelandsontwikkeling in de armste ontwikkelingslanden, al werd de nodige aandacht besteed aan het handhaven van een redelijk geografisch evenwicht bij de toewijzing van de middelen.

De uitvoering van het programma verliep tot dusverre vlot : in juli 1981 waren voor 394,9 miljoen Ecu betalingsverplichtingen aangegaan en was een bedrag van 118,2 miljoen Ecu uitbetaald. Het betalingstempo is in de laatste jaren aanzienlijk versneld, nadat het programma behoorlijk op gang was gekomen en er volop projecten werden ingediend.

Het spreekt vanzelf dat bij de uitvoering van de projecten allerlei problemen zijn gerezen, maar dit is onvermijdelijk bij soortgelijke hulpprogramma's; de met het programma voor niet-geassocieerde ontwikkelingslanden opgedane ervaring is niet verschillend van die van andere donors die op het gebied van de plattelandsontwikkeling werkzaam zijn.

Aan een aantal van deze problemen werd in dit rapport bijzondere aandacht gewijd. Een kernprobleem is de opnemingscapaciteit, vooral van de armere ontwikkelingslanden. Deze typische karakteristiek vergt van de donor uitgebreide bijstand bij de voorbereiding en de uitvoering en nauwlettend toezicht op de vordering van de projecten.

In verband met deze problemen ging een belangrijk deel van de totale programmamiddelen naar studies en technische bijstand tot voorbereiding van projecten. Technische bijstand bij de uitvoering werd indien nodig opgenomen in de projecten zelf. Voorts heeft de Commissie bijzondere maatregelen genomen om haar controlecapaciteit in Brussel en ter plaatse te versterken. Eens te meer echter moest worden gewezen op de moeilijkheden die voortvloeien uit het feit dat zo weinig personeel beschikbaar is.

B I J L A G E N

- (1) Toewijzing van middelen per land of organisatie, 1976-1980**
- (2) Verdeling van de middelen per sector, 1976-1980**
- (3) Statistische gegevens betreffende medefinanciering**
- (4) Studies en technische bijstand**

Toewijzing van middelen per land of organisatie

	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal 1976-80
I. GEWONE PROJECTEN						
Afghanistan	-	1.00	-	-	-	1.00
Bangladesh	2.50	5.00	6.60	8.00	10.60	32.70
Birma	-	1.00	-	4.90	-	5.90
India	6.00	12.00	15.40	25.00	28.00	86.40
Indonesië	1.00	2.00	5.50	9.90	8.20	26.60
Laos	-	-	2.00	2.10	-	4.10
Maldiven	-	-	-	-	0.50	0.50
Nepal	-	-	3.00	-	2.20	5.20
Pakistan	3.00	4.00	4.80	6.70	5.80	24.30
Filippijnen	-	-	-	4.50	3.50	8.00
Sri Lanka	2.00	2.00	2.00	0.30	15.40	21.70
Thailand	-	1.00	0.30	5.70	13.50	20.50
Viëtnam	-	2.40	-	-	-	2.40
Noord-Jemen	-	2.00	-	1.10	-	3.10
ADB	1.50	0.40	1.20	1.20	-	4.30
ASEAN	-	-	0.60	0.30	-	0.90
ICRISAT	2.00	1.00	0.80	0.80	0.95	5.55
IRRI	-	1.00	0.80	1.00	1.20	4.00
Mekong-comité	-	-	-	0.40	-	0.40
TOTAAL AZIE	18.00	34.80	43.00	71.90	89.85	257.55
Bolivië	2.00	1.80	1.90	3.00	-	8.70
Ecuador	-	-	-	2.90	-	2.90
Haiti	-	-	2.40	5.00	5.50	12.90
Honduras	-	1.00	2.40	3.20	8.00	14.60
Nicaragua	-	-	-	-	2.80	2.80
Peru	-	-	-	2.00	1.00	3.00
Andespakt	-	3.60	2.70	0.30	2.00	8.60
BCIE	-	1.80	0.43	0.50	0.50	3.23
CATIE	-	-	0.57	1.10	0.20	1.87
CFAD	-	-	1.80	-	-	1.80
CIAT	-	-	0.80	1.00	1.15	2.95
CIP	-	-	0.40	0.50	0.60	1.50
IDB	-	-	-	-	2.00	2.00
INCAP	-	1.80	-	-	-	1.80
OLADE	-	-	0.60	-	0.60	1.20
TOTAAL LATIJNS-AMERIKA	2.00	10.00	14.00	19.50	24.35	69.85
Angola	-	-	0.50	0.90	-	1.40
Mozambique	-	-	3.00	-	-	3.00
Zimbabwe	-	-	-	-	14.50	14.50
TOTAAL AFRIKA	-	-	3.50	0.90	14.50	18.90

	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal 1976-80
II BIJSTAND NA RAMPEN						
Dominicaanse Republiek	-	-	-	-	4.00	4.00
India	-	-	2.00	4.50	4.40	10.90
Nicaragua	-	-	-	2.50	-	2.50
Peru	-	-	-	-	1.50	1.50
Sri Lanka	-	-	-	3.00	-	3.00
Zimbabwe	-	-	-	-	4.00	4.00
Centraal-Amerika (PAHO)	-	-	-	1.10	-	1.10
TOTAAL BIJSTAND NA RAMPEN	-	-	2.00	11.10	13.90	27.00
III ANDERE MAATREGELEN						
Kleinschalige studies en technische bijstand	-	-	-	1.50	1.00	2.50
Administratiekosten	-	0.20	0.60	1.00	1.70	3.50
TOTAAL OVERIGE MAATREGELEN	-	0.20	0.60	2.50	2.70	6.00
TOTAAL I + II + III	20.00	45.00	63.10	105.90	145.30	379.30

Verdeling per sector 1976-1980

	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal 76-80
Totaal beschikbaar (mln. Ecu)	20.0	45.0	63.1	105.9	145.3	379.3
waarvan	%	%	%	%	%	%
I. Agrarische produktie						
Geïntegreerde ontwikke- ling van een gebied	-	8.4	13.9	4.7	17.9	11.5
Landbouw algemeen	35.0	5.3	15.4	23.0	17.3	18.1
Irrigatie	37.5	26.0	13.8	16.3	11.2	16.2
Opslag	-	32.9	24.4	7.6	-	10.1
Verwerking en afzet	10.0	-	-	2.4	11.0	5.4
Veehouderij, visserij en bosbouw	-	6.6	8.9	9.3	8.1	8.0
Andere	7.5	3.1	2.6	2.0	7.4	4.6
Sub-totaal	(90.0)	(82.4)	(79.0)	(65.3)	(72.9)	(73.8)
II. Dienstverlening aan de landbouw						
Onderzoek (landbouw en voedsel)	10.0	17.1	4.4	6.1	2.8	6.0
Landbouwkrediet	-	-	6.6	17.0	1.4	6.4
Andere	-	-	1.4	0.9	5.3	2.7
Sub-totaal	(10.0)	(17.1)	(12.4)	(24.0)	(9.6)	(15.0)
III. Nutsvoorzieningen						
Vervoer en energie	-	-	1.0	-	1.7	0.8
Watervoorziening en afvallozing	-	-	2.5	3.0	3.1	2.5
Sub-totaal	(-)	(-)	(3.5)	(3.0)	(4.7)	(3.2)
IV. Sociale ontwikkeling						
Gezondheid, onderwijs en huisvesting	-	-	0.6	-	5.2	2.1
Voorzieningen voor nood- gevallen	-	-	3.2	5.3	5.8	4.2
Sub-totaal	(-)	(-)	(3.8)	(5.3)	(10.9)	(6.3)
V. Industrie	-	-	0.3	-	-	0.1
VI. Voorziening voor adminis- tratiekosten en klein- schalige technische bijstand	-	0.4	1.0	2.4	1.9	1.6
TOTAAL	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Statistische gegevens betreffende medefinanciering
1976-1980

I. Medefinancieringsvorm

	Parallel	Gezamen- lijk	Indirect	Totaal
Aantal projecten	47	11	12	70
EEG-bijdrage (in mln. Ecu)	122.5	27.6	15.2	165.3
Percentage van totaal	74%	17%	9%	100%

II. Vpornaamste medefinanciers

	Lid-staten	ADB	IBRD	IDB	CGIAR	Andere	Totaal
Aantal projecten	17	17	9	7	14	6	70
EEG-bijdrage (in mln. Ecu)	58.8	47.4	23.5	15.7	12.0	7.9	165.3
Percentage van totaal	35.6%	28.7%	14.1%	9.5%	7.3%	4.7%	100%

III. Medefinanciering in samenwerking met EEG-Lid-staten

Land	Aantal projecten	Bijdrage lid-staat (in mln. Ecu)	Bijdrage EEG (in mln. Ecu)	Totale project- kosten (in mln. Ecu)
België	2	3.70	13.00	18.70
Frankrijk	4	2.20	9.10	12.00
Duitsland	2	8.13	5.50	19.90
Italië	4	1.63	12.20	17.00
Nederland	1	0.33	0.30	0.65
Verenigd Konink- rijk	3	72.60	14.70	122.16
Verschillende Lid-staten (1)	1	35.20	4.0	40.40
Totaal	17	123.79	58.80	230.81

(1) Een project in Zimbabwe dat in samenwerking met Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk werd gefinancierd.

IV. Geografische verdeling

	Azië	Latijns- Amerika	Afrika	Totaal
Aantal projecten	43	24	3	70
EEG-bijdrage (in mln. Ecu)	115.85	38.45	11.0	165.3
Percentage van totaal	70%	23%	7%	100%

V Verdeling per sector

	Landbouw- productie	Dienstverlening aan landbouw	Nutsvoor- zieningen	Totaal
Aantal projecten	43	21	6	70
EEG-bijdrage (in mln. Ecu)	127.8	24.0	13.5	165.3
Percentage van totaal	77.3%	14.5%	8.2%	100%

Studies en technische bijstand

I. Overzicht van studies en maatregelen voor algemene technische bijstand die in het kader van de programma's 1976-1980 rechtstreeks werden gefinancierd

Jaar	Ontvanger	Benaming	Studie of technische bijstand	EEG-bijdrage (in mln. Ecu)
1976	ADB	Programma voor technische bijstand	Studies	1.50
1977	Noord-Jemen	Bekken van de Wadi Rasyan	Studie	0.70
	ADB	Programma voor technische bijstand	Studies	0.40
	Andespact	Technische bijstand plattelandssector	TB (techn. bijstand)	1.00
	-	Speciale voorziening voor administratiekosten	-	0.20
1978	Indonesië	Zuivelcentrum Baturaden	Studie	0.15
	Thailand	Zaaizaadcentrum, zuidelijke regio	Studie	0.10
	Thailand	Diversificatie teelten, Noordoostelijke regio	Studie	0.20
	ADB	Programma technische bijstand	Studies	1.20
	ASEAN	Regionaal programma maatregelen na beëindiging oogst	Studie	0.30
	ASEAN	Studie regionale benutting hout	Studie	0.30
	OLADE	Geothermische verkenningen	TB	0.60
	BCIE	Programma technische bijstand	Studies	0.43
	Andespact	Studie alternatieve bouwmaterialen	Studie	0.10
	Andespact	Modelproject huisvesting	TB	0.40
	Andespact	Ontwikkeling palmolieproductie	Studie	0.40
	Andespact	Standaardisatie en kwaliteitscontrole in de industrie	TB	0.20
	Angola	Visverwerkingsbedrijf Mocamedes	Studie	0.50
	-	Speciale voorziening voor administratiekosten	-	0.60

1979	Sri Lanka	Hydrologische studie Mahaweli Ganga	Studie	0.30
	Thailand	Irrigatiestudies, Noordoostelijke regio	Studie	0.70
	ADB	Programma technische bijstand	Studies	1.20
	Indonesië	Irrigatieprojecten Waru-Turi en Seluma-Lais	Studie	0.80
	ASEAN	Regionaal visteeltprogramma	Studie	0.30
	Mekongcomité	Technische bijstand secretariaat	TB	0.40
	BCIE	Programma technische bijstand	Studies	0.50
	-	Speciale voorziening voor technische bijstand en studies	-	1.50
	-	Speciale voorziening voor administratiekosten	-	1.00
1980	Nicaragua	Technische bijstand plattelandssector	TB	2.80
	Andespact	Programmastudies plattelandssector	TB	2.00
	BCIE	Programma technische bijstand	Studies	0.50
	OLADE	Regionale geothermische verkenningen	TB	0.60
	Zimbabwe	Programmastudies plattelandssector	Studies	1.00
	Zimbabwe	Programma technische bijstand	TB	0.50
	-	Speciale voorziening technische bijstand	Studies	1.00
	-	Speciale voorziening administratiekosten	-	1.70
TOTAAL				26.08

Noten : De bovenstaande tabel behelst studies en maatregelen voor algemene technische bijstand voor de voorbereiding of planning van toekomstige programma's of projecten. Zij bevat geen specifieke maatregelen voor technische bijstand voor de uitvoering van bepaalde programma's of projecten.

Een gedetailleerd overzicht van de studies die werden gefinancierd in het kader van de programma's voor technische bijstand via de ADB en de BCIE treft men aan in tabel II hierna. Een gedetailleerd overzicht van de maatregelen die werden gefinancierd op grond van de speciale voorzieningen voor studies, technische bijstand en administratiekosten treft men aan in tabel III hierna.

II. Via regionale organisaties gefinancierde studies 1976-1980

a) Programma's voor technische bijstand van de Asian Development Bank 1976-1979

Jaar	Land	Benaming	Kosten in 000 Ecu
1976	Bangladesh	Visserij in het binnenland	160
	Bangladesh	Irrigatie Pabna	176
	Birma	Ontwikkeling palmolieproductie	172
	Indonesië	Irrigatie Bali I	80
	Nepal	Landbouwkrediet en opleidingsinstituut	224
	Filippijnen	Irrigatie Mindanao II	160
	Sri Lanka	Suikerproject Sevenagala	280
	Thailand	Ontwikkeling visserij in het binnenland	103
1977	Bangladesh	Instituten agrarische beroepsopleiding	118
	Nepal	Geïntegreerd project plattelandsontwikkeling Sagarmatha	264
1978	Bangladesh	Boorputten I	252
	Indonesië	Palmolieverwerking	78
	Laos	Voorzieningen voor steun aan de landbouw	53
	Filippijnen	Project geïntegreerde ontwikkeling Palawan	280
	Sri Lanka	Geïntegreerd theeproject	78
	Sri Lanka	Ontwikkelingsproject droge zone Anuradhapura	240
	Thailand	Irrigatie op middelgrote schaal	280
1979	Birma	Technologisch centrum behandeling rijstoofst	120
	Nepal	Tweede geïntegreerd project voor plattelandsontwikkeling	280
	Indonesië	Veeteeltproject Atjeh Noord-Sumatra	136
	Pakistan	Landbouwtechnisch onderwijs	118

Noten : 1) De studiekosten in dollars werden omgerekend in Ecu tegen de koers 1 Ecu = 1,25 dollar

2) Een aantal studies in het kader van het programma 1979 moeten nog volledig worden bepaald; deze zijn niet in deze tabel opgenomen.

b) Programma voor technische bijstand via BCIE, 1978-1980

Jaar	Land	Benaming	Kosten 1000 Ecu
1978	Honduras	Studies betreffende de teelt van oliepalmen, citrusvruchten en cacao	264
	Nicaragua	Studie betreffende ethylacohol	184
	Centraal-Amerikaanse regio	Studie betreffende de cacaoteelt	40
1979	Costa Rica	Studie opslag silo's	44
	Nicaragua	Studie betreffende de cacaoteelt	200

Noten : 1. De kosten in dollar werden omgerekend in Ecu tegen de koers 1 Ecu = 1,25 dollar

2. De lijst van studies in het kader van het programma 1980 (inclusief het van vorige programma's overblijvende saldo) wordt op het ogenblik afgewerkt.

III. Maatregelen gefinancierd op grond van de speciale bepalingen inzake administratiekosten, technische bijstand en studies

a) Voorbereiding en beoordeling van specifieke projecten

Jaar	Land	Benaming	Kosten in 1000 Ecu
1978	Sri Lanka	Herstel kokoscultuur	4
	ASEAN	Regionaal programma aquacultuur	19
	Haiti	Geïntegreerde plattelandontwikkeling zuidelijke regio	52
	Honduras	Ontwikkeling zuivelproductie	9
	Angola	Zeevisserij	15
	Mekongcomité	Technische bijstand	75
	Ecuador	Irrigatieproject Chambo	25
	Paho	Programma voorzieningen tegen aardbevingen	3
	Bangladesh	Opslag noodvoorraad levensmiddelen	34
		TOTAAL	236
1979	Ecuador	Inventarisatie energievoorziening platteland	54
	Nicaragua	Technische bijstand ENABAS	127
	Honduras	Ontwikkeling visserij	26
	Thailand	Kleinschalige irrigatie noordoostelijke regio	39
	Honduras	Ontwikkeling zuivelproductie II	76
	Nicaragua	Geïntegreerde plattelandontwikkeling Waslala	87
	Andespact	Ontwikkeling palmolieproductie	15
	Haiti	Geïntegreerde plattelandontwikkeling Jacmel	80
	Thailand	Veemesterij en -afzet	51
	ASEAN	Ontwikkeling alternatieve energie	12
	Birma	Ontwikkeling oliepalmteelt	39
	Honduras	Ontwikkeling gemeenschappen autochtone bevolking	51
	Bangladesh	Irrigatieproject	47

	Peru	Programma vicunahouderij	53
	Filippijnen	Inventarisatie visserijsector	30
	Dominicaanse Republiek	Irrigatieproject Juancho	73
	Haïti	Geïntegreerde plattelandsontwikkeling Jacmel II	47
	Nicaragua	Geïntegreerde plattelandsontwikkeling Waslala II	267
	Noord-Jemen	Bosbouwproject	10
	Centraal-Amerikaanse regio	Inventarisatie voedselvoorraden	136
		TOTAAL	1320
1980	Thailand	Waterafleiding Ing Yom Nan	232
	Nicaragua	Technische bijstand ENABAS II	23
	Indonesië	Inventarisatie coöperatiesector	30
	Andespact	Agrarische technologie	50
		TOTAAL	335

b) Uitvoering programma's en controle op projecten

(in duizenden Ecu)	1977	1978	1979	1980
Aantrekken deskundigen voor opdrachten van korte duur om studies te verrichten over specifieke ontwikkelingsvraagstukken in bepaalde ontvangende landen (1)	-	90	77	-
Aantrekken deskundigen voor opdrachten van korte duur voor bijstand bij de voorbereiding van en de controle op projecten	200	210	353	10
Aantrekken van deskundigen voor regionale delegaties in Bangkok en Caracas	-	60	262	158
Andere maatregelen	-	-	207 (2)	-
TOTAAL	200	360	899	168

(1) De hier bedoelde studies behelzen overzichten van de procedures op het gebied van administratie en ontwikkelingsplanning in Indië en Indonesië, bij de ASEAN en bij de ADB, alsmede een overzicht van de op het gebied van het aanleggen van voedselvoorraden voor noodgevallen in Indië getroffen maatregelen.

(2) Aanvullende bijdrage voor een project van 1977 (Vietnam, levering landbouwwerktuigen) tot dekking van de kostenstijging die het gevolg is van wisselkoersschommelingen.

c) Samenvatting

(duizenden Ecu)	1977	1978	1979		1980	
	ADM	ADM	ADM	TB	ADM	TB
Beschikbare middelen	200	600	1000	1500	1700	1000
Bestede middelen	200	596	899	1320	168	335
waarvan :						
- voorbereiding en beoordeling van specifieke projecten (tabel III a)	-	236	-	1320	-	335
- uitvoering algemene programma's en toezicht projecten (tabel III b)	200	360	899	-	168	-

ADM = speciale voorziening voor administratiekosten

TB = speciale voorziening voor technische bijstand en studies

Noot : De besteding van middelen op grond van de speciale voorzieningen voor 1980 (waarvan de financiering pas in december 1980 werd goedgekeurd) moest worden tegengehouden als gevolg van het tekort aan beschikbare betalingskredieten in het kader van de begroting 1981 (zie blz. 19-20). Het thans beschikbare saldo zou in de volgende maanden worden opgebruikt wanneer betalingskredieten beschikbaar komen en nieuwe betalingsverplichtingen kunnen worden aangegaan.